

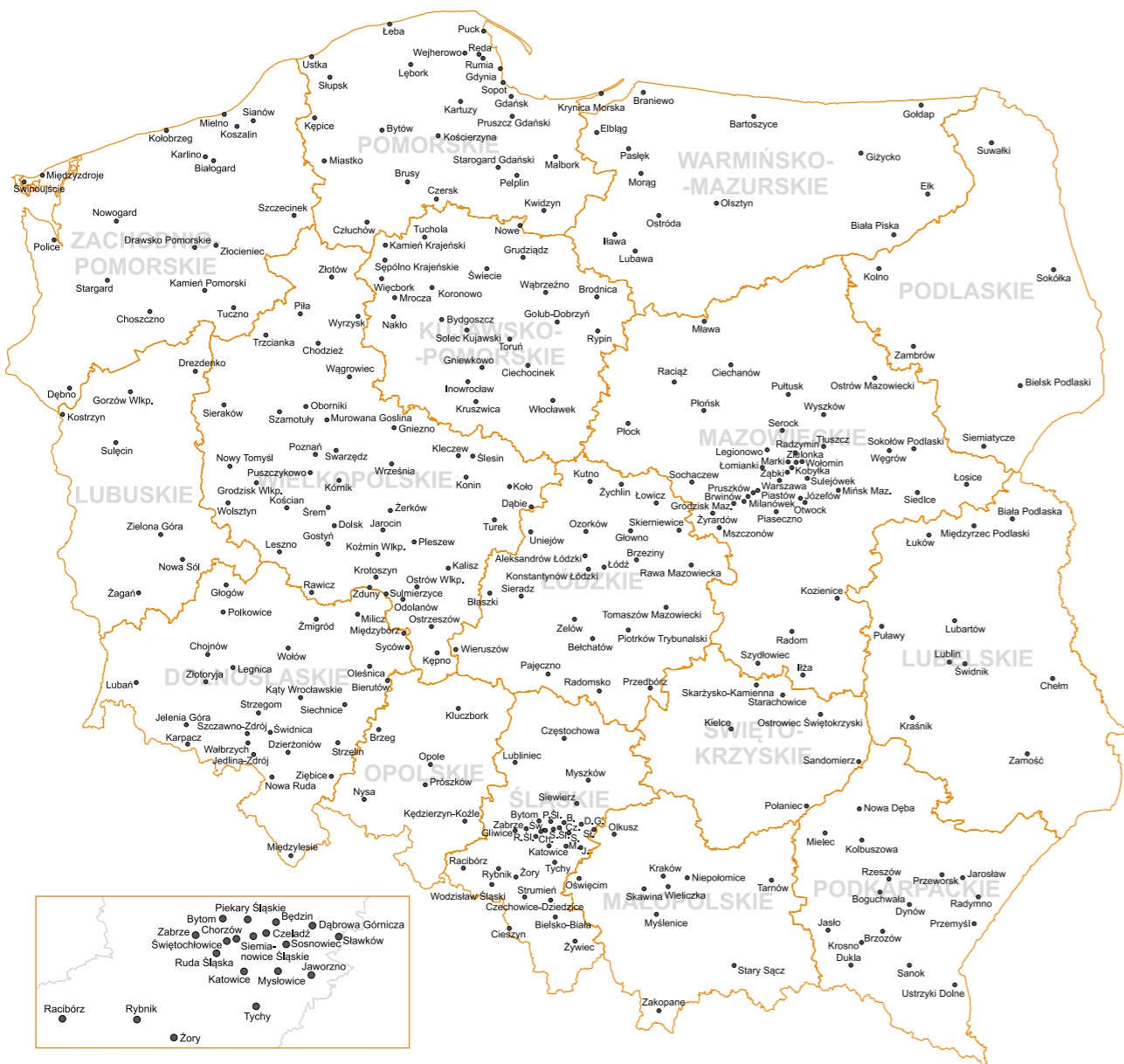

SPRAWOZDANIE ZARZĄDU Z DZIAŁALNOŚCI ZWIĄZKU MIAST POLSKICH W 2017 ROKU

**WIEDZA.
PARTNERSTWO.
ROZWÓJ.**

I. ZWIĄZEK MIAST POLSKICH W 2017 ROKU

Miasta członkowskie ZMP, 31 grudnia 2017 - 302 miasta. Ludność miast członkowskich stanowi 73% miejskiej ludności Polski.

W 2017 r. liczba miast członkowskich wzrosła z 293 do **302**

Do Związku przystąpiło 14 miast:

Puck, Krosno, Wodzisław Śląski, Przedbórz, Biała Piska, Krynica Morska, Ustrzyki Dolne, Mielno, Łomianki, Siechnice, Prószków, Radzymin, Siewierz, Koronowo.

Wystąpiło 5 miast:

Augustów, Zgierz, Wysokie Mazowieckie, Zduńska Wola, Chocianów.

II. ORGAN Y ZWIĄZKU

1. Zgromadzenie Ogólne

1.1 XXXVIII posiedzenie, Serock, 21-22 marca 2017 r.

XXXVIII Zgromadzenie Ogólne Związku odbyło się w dniach **21 i 22 marca 2017 r.** w Serocku i było połączone z przypadającym w tym roku jubileuszem 600-lecia praw miejskich Serocka oraz 100-lecia współpracy i partnerstwa miast, którą zapoczątkował w 1917 roku powstały na ziemiach polskich pod zaborem rosyjskim Związek Miast Królestwa Polskiego, zarejestrowany następnie już po odzyskaniu niepodległości jako Związek Miast Polskich.

XXXVIII posiedzenie, Serock, 21-22 marca 2017 r.

- Do Serocka przyjechało około 250 prezydentów, burmistrzów, przewodniczących rad i radnych z miast członkowskich Związku – delegatów z miast do Zgromadzenia Ogólnego (186) i obserwatorów (62). Wśród gości znaleźli się przedstawiciele parlamentu i rządu. List od prezydenta **Andrzeja Dudy** odczytał minister w Kancelarii Prezydenta RP, **Paweł Mucha**.
- W liście Prezydent zapewniał, że samorządowcy będą mieć w nim zawsze życzliwego sojusznika. „*Jestem zdania, że decentralizacja państwa, przekazanie części władzy publicznej «w dół» w ręce samorządowych wspólnot, stanowi jeden z istotniejszych elementów polskich przemian, któremu zawdzięczamy wiele społecznych i gospodarczych sukcesów*” – czytamy w liście.
- Gośćmi obrad byli także: **Anna Zalewska**, minister edukacji narodowej, **Andrzej Maciejewski**, przewodniczący Komisji Samorządu Terytorialnego i Polityki Regionalnej, **Piotr Zientarski**, przewodniczący senackiej Komisji Samorządu Terytorialnego i Administracji Państwowej, **Tomasz Żuchowski**, podsekretarz stanu w Ministerstwie Infrastruktury i Budownictwa oraz **Wiesław Mariusz Raboszuk**, wicemarszałek województwa mazowieckiego,
- Podczas pierwszego dnia delegaci przyjęli sprawozdania z działalności oraz realizacji budżetu Związku za rok 2016 oraz uchwalili budżet na rok 2017. Podsumowując ubiegły rok, prezes ZMP **Zygmunt Frankiewicz** mówił o sukcesach i porażkach. Zaangażowanie w proces legislacyjny – praca w Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego – przyniosło bardzo wymierne efekty. Udało się powstrzymać wysokie podwyżki cen wody, które byłyby konsekwencją pierwotnych zapisów nowego Prawa wodnego. Doprowadzono do korekty sposobu wprowadzenia do aktów planistycznych gmin nowych map ryzyka powodziowego,

do czego przyczyniła się ekspertyza dotycząca jakości tych map, opracowana na zlecenie Związku. Związek skutecznie obronił również zamówienia *in-house* w gospodarce odpadami. - *Obserwowaliśmy w mijającym roku szereg niepokojących zjawisk: rosnącą centralizację państwa, wyrażającą się w projektach odebrania samorządom kompetencji w dziedzinie zarządzania gospodarką wodną czy inspekcją sanitarną; dalsze ograniczanie roli samorządu w edukacji, połączone ze wzmocnieniem kuratorów oświaty. Niekorzystne z punktu widzenia Polski lokalnej zmiany zachodziły również w służbie zdrowia* – wyliczał prezes.

- Odbyły się także wybory uzupełniające do Zarządu po tym, jak Poznań odwołał swojego dotychczasowego delegata do Związku, Szymona Szyrkowskiego vel Sęka, który objął mandat pośta. a także po śmierci Zofii Trębickiej, delegatki Warszawy. Delegaci w głosowaniu wybrali: **Dorotę Zbińkowską**, radną Warszawy i **Jacka Jaśkowiaka**, prezydenta Poznania.
- Obrady Zgromadzenia Ogólnego zdominowała problematyka zmian w systemie samorządu terytorialnego, w tym zapowiedź wprowadzenia ograniczenia liczby kadencji wójtów, burmistrzów i prezydentów z mocą wsteczną.
- Podczas debaty o **zmianach w oświacie** minister Anna Zalewska mówiła o dotychczasowych sukcesach reformy i planach dotyczących m.in. finansowania oświaty, jednak zebrani nie podzielili jej entuzjazmu, wyrażając sporo zastrzeżeń w kwestii wdrażania reformy edukacji (dyskusja, wystąpienie burmistrza Błaszek, wypowiedź prezydent Świdnicy i prezydenta Koszalina). Szczególnie wskazywano na brak konsultacji ze środowiskiem samorządowym. Zgromadzenie przyjęło stanowisko w sprawie finansowania zadań oświatowych. Związek nie godzi się na przerzucanie na samorzady odpowiedzialności finansowej za niedoszacowanie środków na realizację zadań oświatowych. Konieczna jest zmiana zasad naliczania subwencji oświatowej, uwzględniających faktyczne koszty ponoszone przez miasta. Trzeba też zlikwidować ograniczenia w autonomii samorządów w prowadzeniu lokalnych polityk oświatowych. Nie ma akceptacji dla zaniżania dochodów samorządów terytorialnych na realizację zadań oświatowych oraz niewłaściwie skonstruowanych przepisów dotyczących płac nauczycieli. Według nowych propozycji rządu, najbardziej stracą gminy i miasta o modelowej i racjonalnej strukturze sieci szkół, ponosząc swoją karę za działania na rzecz optymalizacji lokalnej oświaty. Po raz kolejny minister zapowiedziała, że wszystkie planowane zmiany będą wypracowywane w dialogu z samorządowcami.
- Przedstawiciele miast członkowskich ZMP odnieśli się do projektu jednej z najważniejszych dla rozwoju gmin ustaw – **Kodeksu urbanistyczno-budowlanego**, którego nową wersję przedstawił wiceminister Tomasz Żuchowski. Prezes Związku podziękował za uwzględnienie wielu postulatów dotyczących planowania przestrzennego, kierowanych od lat przez miasta i Związek do kolejnych rządów. Uczestnicy dyskusji zgłosili kilka istotnych propozycji dotyczących zmian legislacyjnych, które należałoby wprowadzić w nowej ustawie albo w przepisach wprowadzających Kodeks.
- Podczas dyskusji na temat **aktualnej sytuacji samorządu** sformułowano postulat szerszej obecności problematyki samorządowej w mediach, co można osiągnąć tylko poprzez dobrze przygotowaną **kampanię informacyjną**. Samorządowcy z miast podjęli stanowisko w sprawie zawieszenia udziału w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego, w którym upoważniono Zarząd ZMP do podjęcia rozmów z pozostałymi organizacjami samorządowymi w tej kwestii (rozmowy odbyły się w kwietniu i w maju – pozostałe organizacje nie podzieliły stanowiska Związku). W stanowisku podkreślono lekceważenie prac Komisji przez jej współprzewodniczącego ze strony rządowej oraz jej pomijanie w ważnych sprawach legislacyjnych, poprzez kierowanie projektów ustawy bezpośrednio do Sejmu RP przez posłów partii rządzącej.

1.2 XXXIX posiedzenie, Kraków, 16 października 2017 r.

- 16 października 2017 r. podczas XV Kongresu Miast Polskich w Krakowie odbyło się, zwołane *ad hoc*, nadzwyczajne posiedzenie Zgromadzenia Ogólnego Związku.
- Jedynym tematem obrad był projekt uchwały o jednorazowym zwiększeniu składki członkowskiej na rok 2018 o ok. ¼, w celu sfinansowania, planowanej na przyszły rok, społecznej kampanii informacyjnej o samorządzie terytorialnym. Potrzeba podjęcia przez Związek intensywnych działań informacyjnych, w postaci kampanii z wykorzystaniem mediów ogólnopolskich, była postulowana podczas Zgromadzenia Ogólnego w Serocku. Bieżący, skromny budżet Związku, nie pozwala na podejmowanie oczekiwanych przez członków, kosztownych działań informacyjnych.
- W krótkiej dyskusji sformułowano kilka pytań, uwag i propozycji dotyczących takiej kampanii. Decyzji jednak nie podjęto ze względu na **brak quorum** (zabrakło 9 delegatów do wymaganej liczby 152). W przeprowadzonym głosowaniu sondażowym 90% obecnych delegatów opowiedziało się za przeprowadzeniem kampanii z wykorzystaniem dodatkowej składki.

XXXIX posiedzenie,
Kraków, 16
października 2017 r.

1.3 XL posiedzenie, Warszawa, 15 grudnia 2017 r.

Podczas Nadzwyczajnego XL Zgromadzenia Ogólnego zainaugurowano obchody 100-lecia ZMP. Uroczyste obchody rozpoczęły się od złożenia kwiatów na grobie Adolfa Suligowskiego, inicjatora i pierwszego prezesa Związku.

Następnie otwarcia wystawy „100 lat Związku Miast Polskich” dokonał prezes Związku, Zygmunt Frankiewicz.

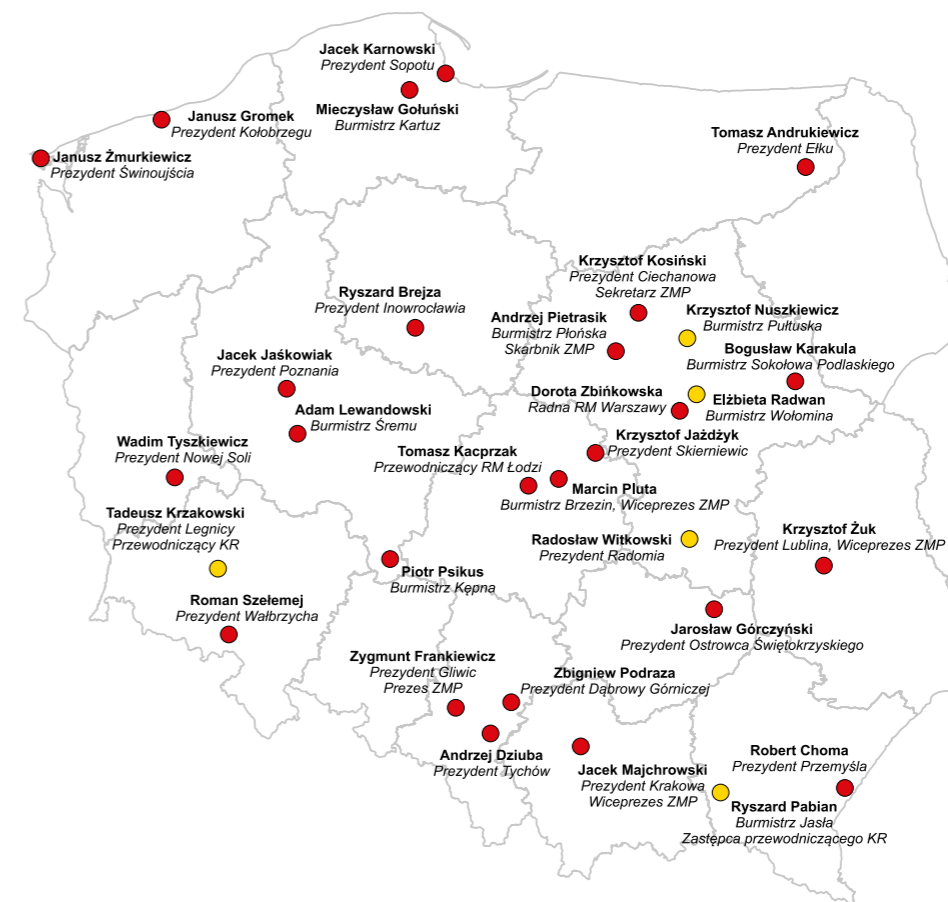
Fragment wystawy „100 lat Związku Miast Polskich”.

- W pierwszej części posiedzenia **Tadeusz Deszkiewicz**, doradca Prezydenta RP odczytał list od prezydenta **Andrzeja Dudy**, a **Wiesław Johann**, honorowy obywatel m.st. Warszawy, kanclerz Kapituły Orderu Odrodzenia Polski, przybliżył delegatom sylwetkę Adolfa Suligowskiego, prawnika, przewodniczącego Rady Warszawy, twórcy Związku, posta na Sejm Ustawodawczy. Z kolei profesor **Krzystian Ziemiński**, mówiąc o samorządzie w Konstytucji RP, zwracał uwagę, że samorząd w państwie prawa to wartość, która musi być chroniona, podobnie jak zasada decentralizacji. - *Proces ograniczania samorządności obserwujemy od dawna. Na nas wszystkich spoczywa odpowiedzialność, aby bronić konstytucyjnych wartości i samorządu* – zaznaczał profesor.
- Delegaci dyskutowali również na temat projektów ustaw o znaczeniu ustrojowym, dotyczących jawności w życiu publicznym oraz **przepisów wyborczych**. Doceniając ustępstwa wnioskodawców dotyczących projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania (...), ustalono, że Związek w dalszych działaniach lobbingowych będzie podtrzymywać zastrzeżenia co do niekonstytucyjności ograniczania liczby kadencji. Podtrzymano także postulaty: przywrócenia głosowania korespondencyjnego (przynajmniej dla osób niepełnosprawnych), zapewnienia dostępu do komisji obwodowych reprezentantom bezpartyjnych komitetów, wprowadzenia wyborów większościowych (JOW-y) we wszystkich gminach, uelastycznienia zapisów dotyczących budżetów partycypacyjnych.
- W sprawie projektu ustawy o **jawności w życiu publicznym** podkreślano konieczność wnikliwej analizy regulacji i pracy zmierzającej do dalszego łagodzenia niektórych, zbyt rygorystycznych zapisów. Przygotowano także rekomendacje dla przedstawicieli Związku w Zespole ds. przeglądu prawa samorządowego w Kancelarii Prezydenta RP (m.in. zabezpieczenia dla odchodzących burmistrzów i prezydentów w związku z ograniczeniem liczby kadencji, sposób liczenia „janosikowego”).

- Przedstawiciele miast członkowskich ZMP przyjęli stanowisko w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego. Wyrażono w nim sprzeciw wobec ustawowego ograniczania kompetencji samorządów do nadawania nazw ulic i placów. Podjęte bowiem przez Sejm regulacje prawne są niezgodne z Konstytucją RP, naruszają ustrój i autonomię JST oraz ograniczają prawa obywatelskie.
- W części roboczej Zgromadzenia Ogólnego delegaci przegłosowali uchwałę w sprawie nieobligatoryjnej opłaty od miast członkowskich Związku w roku 2018. Ma być ona przeznaczona na sfinansowanie kampanii informacyjno-edukacyjnej, wzmacniającej wizerunek samorządu terytorialnego. Przyjęto ponadto zmiany w Statucie Związku związane z projektem ustawy o jawności w życiu publicznym (chodzi o całkowitą rezygnację z możliwości prowadzenia działalności gospodarczej przez ZMP). Kwestię zapisania w Statucie - zgodnie z postulatami wielu delegatów - przepisów dotyczących parytetu politycznego w wyborach do Zarządu i Komisji Rewizyjnej odłożono w głosowaniu do następnego Zgromadzenia.

2. Posiedzenia Zarządu w 2017 roku

Zarząd - organ wykonawczy Związku, składa się z 25 osób wybranych bezwzględną większością głosów spośród delegatów miast na Zgromadzenie Ogólne. Dalszych 5 delegatów jest członkami organu kontrolnego - Komisji Rewizyjnej. Członkowie obu tych organów pracują honorowo - nie pobierają za swoją pracę żadnego wynagrodzenia ani diet, mimo że Statut Związku przewiduje taką możliwość. Reprezentują różne opcje polityczne (większość członków jest bezpartyjna) oraz różne części kraju (15 województw), co obrazuje poniższa mapa.

W ubiegłym roku odbyło się 12 posiedzeń Zarządu, w następujących miastach: **Warszawie (2), Łodzi, Serocku, Ostrowcu Świętokrzyskim, Tychach, Szczecinku, Ełku, Przemyślu, Skierniewicach, Krakowie, Jarocinie**. Staramy się, by spotkania Zarządu odbywały się w różnych miastach, co stwarza okazję do zapoznania się z problemami miast o zróżnicowanej wielkości i położeniu geograficznym (patrz mapka). Dwukrotnie posiedzenia zostały zorganizowane przy okazji innych wydarzeń (w Serocku i Krakowie), co zapewnia wysoką frekwencję.

Zarząd przyjął **16 stanowisk**, zaopiniował **98 projektów ustaw**, 60 projektów rozporządzeń i 17 innych przesłanych do Biura ZMP dokumentów. Komunikaty z posiedzeń, lista zaopiniowanych dokumentów oraz stanowiska są na bieżąco zamieszczane na stronie internetowej w Aktualnościach: (<http://miasta.pl/aktualnosci>) oraz w Strefie dla miast (<http://miasta.pl/strefa-dla-miast>).

Miasta, w których obradował Zarząd ZMP w 2017 roku.

Posiedzenie Zarządu ZMP w Tychach.

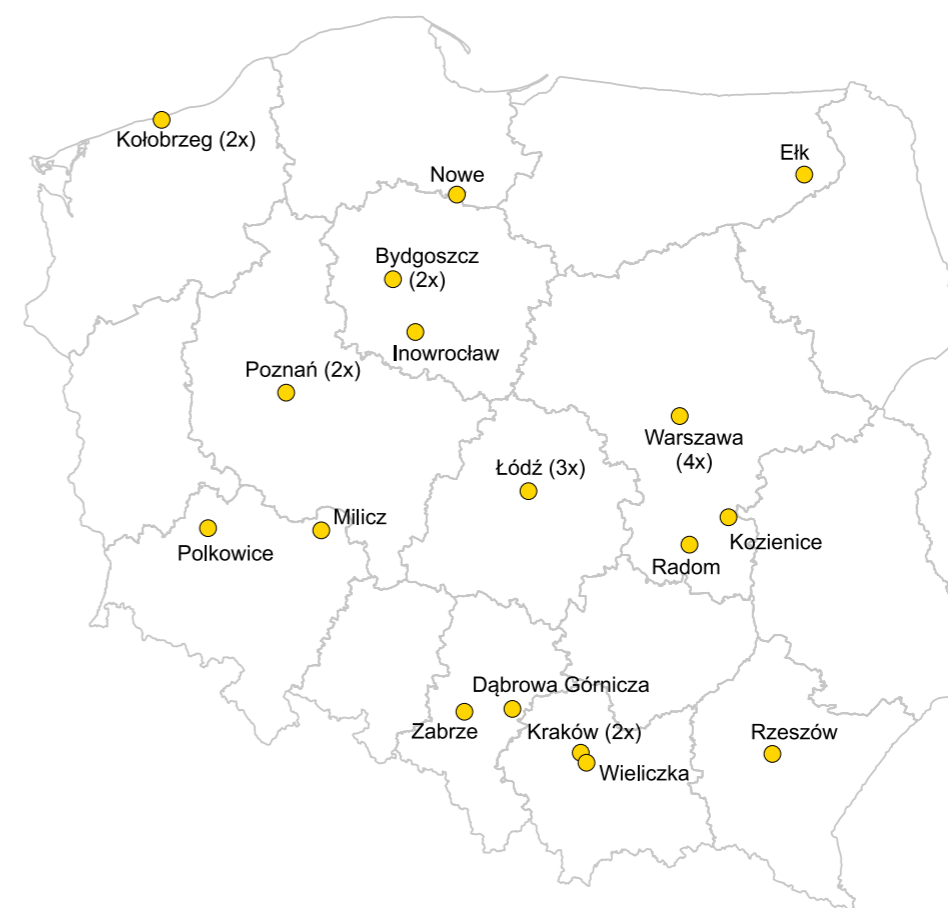

3. Komisje problemowe:

Składy komisji ukształtowały się w II kwartale 2015 r. W Związku działa 17 komisji problemowych Związku, do których miasta zgłosiły ponad 650 osób.

W 2017 roku Komisje zebrały się na 26 posiedzeniach w 17 miastach: Bydgoszczy (2), Nowem, Dąbrowie Górniczej, Ełku, Inowrocławiu, Kołobrzegu (2), Kozienicach, Krakowie (2), Łodzi (3), Miliczu, Polkowicach, Poznaniu (2), Radomiu, Rzeszowie, Warszawie (4), Wieliczce, Zabrzu. (patrz: załączona mapka), zwykle na ich zaproszenie. Ta praktyka pozwala członkom komisji na zapoznawanie się ze specyficznymi problemami różnych miast, co uatrakcyjnia wymianę doświadczeń. Część posiedzeń organizujemy w Warszawie ze względu na łatwy dojazd.

Miasta, w których odbywały się posiedzenia Komisji.

Najczęściej zebrały się komisje: Finansów oraz Transportu (po 4 razy), Edukacji oraz Polityki Społecznej (po 3 razy).

Do zakresu działania komisji należy m.in.:

- opiniowanie i przygotowanie stanowisk i wniosków dot. projektów aktów prawnych,
- wymiana doświadczeń,
- analizowanie stanu danej dziedziny, m.in. na podstawie wskaźników SAS.

Stanowiska komisji są prezentowane na posiedzeniach Zarządu, który – na ich podstawie – przyjmuje niektóre stanowiska Związku.

III. DZIAŁANIA LEGISLACYJNE

1. Opiniowanie projektów aktów prawnych

Projekty przygotowane przez rząd lub ministerstwa, zaopiniowane przez Zarząd Związku lub komisje, omawiane są:

- na comiesięcznych posiedzeniach plenarnych **Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego** (KWRiST), z udziałem dwóch naszych przedstawicieli (Zygmunta Frankiewicza i Jacka Karnowskiego); sekretarzem Komisji ze strony samorządowej jest od lat Andrzej Porawski, dyrektor Biura ZMP.
- na posiedzeniach 10 **zespołów tematycznych KWRiST** (z udziałem przedstawicieli ZMP, reprezentujących różne miasta, wyznaczonych przez Zarząd) do spraw: międzynarodowych, systemu finansów publicznych, edukacji, kultury i sportu, ochrony zdrowia i polityki społecznej, infrastruktury, rozwoju lokalnego, polityki regionalnej i środowiska, administracji publicznej i bezpieczeństwa obywateli, obszarów wiejskich, wsi i rolnictwa, funkcjonalnych obszarów metropolitalnych i miejskich, społeczeństwa informacyjnego, ustrojowych.

Posiedzenie plenarne
Komisji Wspólnej
Rządu i Samorządu
Terytorialnego.

Stanowiska wobec najważniejszych projektów będących przedmiotem prac w parlamencie są prezentowane na posiedzeniach **komisji sejmowych i senackich**. Czasem jest to utrudnione ze względu na doraźne zwoływanie wielu posiedzeń komisji. Regularnie Związek jest reprezentowany przez pełnomocnika Zarządu ds. legislacyjnych, **Marka Wójcika**.

2. Opiniowanie projektów rozwiązań dotyczących miast i polityki miejskiej odbywa się także poprzez udział przedstawicieli ZMP w europejskich i krajowych instytucjach, takich jak:

- Rada Informatyzacji,
- Rada Działalności Pożytku Publicznego,
- Rada Statystyki,

- Główna Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna,
- Komitet ds. Umowy Partnerstwa,
- Komitety monitorujące w sektorowych i regionalnych programach operacyjnych na lata 2014-2020 (wydelegowaliśmy przedstawicieli miast z poszczególnych województw),
- Komitet Regionów UE,
- Rada Gmin i Regionów Europy (CEMR),
- Izba Lokalna Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE),
- Krajowa Rada Konsultacyjna ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Komisja Heraldyczna przy MSWiA,
- resortowe zespoły doradcze, np. energetyki, transportu drogowego, edukacji, mobilności miejskiej, promocji Polski.

3. Współpraca z instytucjami centralnymi i gremiami opiniotwórczymi jest ważną częścią działań na rzecz oczekiwanych przez miasta rozwiązań. W roku 2017 dotyczyła ona m.in.:

- Ministerstwa Rozwoju,
- Ministerstwa Finansów,
- Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa,
- izb gospodarczych (KIGO, IG Wodociągi Polskie, IGKM, IG Ciepłownictwo Polskie),
- Banku Gospodarstwa Krajowego,
- instytutów i ośrodków badawczych,
- Towarzystwa Urbanistów Polskich,
- zespołów eksperckich, w tym kancelarii prawnych.

4. Opracowania, opinie i ekspertyzy prawne dla Związku i miast członkowskich są najczęściej zamawiane dla uzasadnienia stanowisk Związku w sprawach, które budzą kontrowersje, a także na wniosek miast, jeśli dotyczą spraw ważnych dla wszystkich miast. Najważniejsze spośród opracowanych w roku 2017 dotyczyły:

- konstytucyjności likwidacji gmin obwarunkowych,
- zasad odpowiedzialności odszkodowawczej w gospodarce przestrzennej,
- oceny zgodności z Konstytucją RP oraz Europejską Kartą Samorządu Lokalnego koncepcji ograniczenia maksymalnej liczby kadencji pełnionych przez osoby sprawujące urząd wójta, burmistrza czy prezydenta miasta,
- analizy możliwości i trybu udzielania pomocy finansowej przez gminy na rzecz stowarzyszeń jednostek samorządu terytorialnego,
- ustalenia wysokości stawek procentowych opłat rocznych za użytkowanie wieczyste nieruchomości, na których prowadzone są składowiska odpadów.

Najważniejsze efekty reprezentowania interesów miast w procesie legislacyjnym

Prowadzone w roku 2017 działania dotyczące spraw legislacyjnych można podzielić na:

- formułowanie opinii o projektach aktów prawnych i udział w negocjacjach na temat ich kształtu,
- zgłaszanie sprzeciwu wobec projektów zawierających rozwiązania niekorzystne,
- przedstawianie własnych projektów i propozycji rozwiązań.

W wielu wypadkach udawało się uzyskać w całości lub w części oczekiwane zmiany.

Do najważniejszych przykładów takich pozytywnych działań trzeba zaliczyć udział w konsultacjach sztabowych projektów rządowych, to znaczy **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju** oraz **Kodeksu urbanistyczno-budowlanego**.

W przypadku **Strategii** udało nam się przekonać resort rozwoju do szerokiego uwzględnienia **polityki miejskiej** w tym programie, dzięki czemu wśród celów horyzontalnych znalazło się: wzmocnienie aglomeracji, wsparcie dla miast średnich, zwłaszcza tracących funkcje społeczno-gospodarcze, a także uwzględnienie roli małych miast w rozwoju obszarów wiejskich.

Większość uwag Związku do projektu **Kodeksu urbanistyczno-budowlanego** została uwzględniona, tyle że po raz kolejny projekt potrzebnych rozwiązań w zakresie planowania przestrzennego został faktycznie zablokowany przez różne grupy rozbieżnych interesów. Zamiast tego resort infrastruktury zaproponował uchwalenie tzw. ustawy inwestycyjnej, która zawiera niektóre zapisy proponowane w Kodeksie, jednak nie jest rozwiązaniem systemowym. Jego brak nieuchronnie będzie prowadzić do dalszej degradacji przestrzeni w wyniku niekontrolowanej suburbanizacji.

1 stycznia 2018 r. weszła w życie postulowana od lat przez Związek **zmiana art. 36** ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która znosi rozszereżenia finansowe za zmiany w planach wymuszone przez zmiany ustaw i rozporządzeń oraz decyzje innych władz publicznych. Została ona wprowadzona w wyniku uchwalenia nowego Prawa wodnego.

Związek wsparł oczywiście projekt **ustawy metropolitalnej** dla konurbacji śląsko-zagłębiowskiej, ponieważ doszło do uzgodnienia jego wersji końcowej z zainteresowanymi miastami. Dzięki ustawie metropolia górnośląsko-zagłębiowska uzyskała dodatkowe środki na zadania metropolitalne oraz narzędzie do koordynacji planów zagospodarowania przestrzennego w postaci ramowego studium. Niestety, przy okazji tej ustawy uchyloną w roku 2015 ustawę o związkach metropolitalnych, co znacznie utrudniło organizowanie współdziałania samorządów w innych obszarach metropolitalnych; dzisiejsze formy współpracy – stowarzyszenia JST oraz związki komunalne – nie są wystarczające. W tej sytuacji do Sejmu trafiły poselskie projekty dotyczące Warszawy, Trójmiasta, Poznania i Wrocławia. Projekt w sprawie metropolii warszawskiej zawierał rozwiązania niemożliwe do przyjęcia zarówno dla stolicy jak i dla miast i gmin podwarszawskich. Związek wsparł działania samorządów Warszawy i jej otoczenia, które doprowadziły do wycofania projektu poselskiego. Pozostałym projektom nie nadano biegu w pracach sejmowych.

Na początku roku 2017 podjęto debatę nad **zmianami ustrojowymi** w ustawach samorządowych oraz nad projektami zmian w przepisach wyborczych. Propozycje, zwłaszcza dotyczące wprowadzenia z mocą wsteczną ograniczenia liczby kadencji bezpośrednio wybieranych wójtów, burmistrzów i prezydentów miast, doprowadziły do znacznej mobilizacji środowiska, którego apogeum było marcowe **Forum Samorządowe**, zorganizowane

przez nasz Związek i Związek Gmin Wiejskich RP, ze wsparciem pozostałych organizacji samorządowych. Podczas Forum zgromadzeni w liczbie ponad półtora tysiąca przedstawiciele miast i gmin oraz powiatów i województw stanowczo zaprotestowali przeciwko proponowanym zmianom ustrojowym, przyjmując jednocześnie dokument pod nazwą **Karta Samorządności**, która przypomina zasady funkcjonowania samorządu terytorialnego, ujęte w Konstytucji RP oraz Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego. Ta mobilizacja, poparta zapowiedzią Prezydenta RP, że nie podpisze ustawy wprowadzającej limit liczby kadencji z mocą wsteczną, spowodowała wycofanie się projektodawców z tego zamiaru.

Inne zapowiadane propozycje przedstawiono jesienią 2017 r. w postaci **poselskiego projektu** ustawy o zwiększeniu udziału obywateli w życiu publicznym. Projekt zawierał bardzo dużo rozwiązań, które budziły sprzeciw środowisk samorządowych, wyrażony w stanowiskach poszczególnych organizacji oraz bardzo wielu rad miast, gmin, powiatów i sejmików województw. Prace nad projektem były prowadzone w specjalnie powołanej do rozpatrzenia tego projektu komisji, która m.in. nie wyraziła zgody na wystąpienie publiczne. Wobec tego – we współpracy z PBiLS *Stocznia* – zorganizowaliśmy **obywatelskie wystąpienie publiczne** projektu na Uniwersytecie Warszawskim. Podjęliśmy także intensywne działania medialne, których celem było wykazanie niezgodności części proponowanych rozwiązań z deklarowaną w tytule projektu intencją projektodawców. Jednocześnie samorządowcy i inne środowiska również formułowali liczne zastrzeżenia wobec projektu. Dzięki tym działaniom udało się doprowadzić do **uwzględnienia części naszych postulatów**, w tym: utrzymania JOW-ów w gminach do 20 tys. mieszk., pozostawienia radom gmin prawa ustalania okręgów wyborczych, rezygnacji z możliwości kandydowania do rad osób spoza gminy, utrzymania bez zmian statusu skarbnika gminy, utrzymania głosowania korespondencyjnego osób niepełnosprawnych.

Wobec faktu, że uchwalona ustawa zawiera wciąż zapisy, które – naszym zdaniem – są niezgodne z Konstytucją (ograniczenie liczby kadencji), niesprawiedliwe (ograniczenie udziału przedstawicieli niepartyjnych komitetów wyborczych w komisjach wyborczych) albo trudne w realizacji (przepisy wyborcze), zwróciliśmy się do Prezydenta RP z wnioskiem o rozpatrzenie naszych uwag przed podpisaniem ustawy. Prezydent ustawę jednak **podpisał** już w kilka dni po jej otrzymaniu.

Kolejną ważną kwestią legislacyjną była nowelizacja **ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych**. W ramach Komisji Wspólnej udało się nam wynegocjować kompromisowy kształt rządowego projektu, jednak posłowie wprowadzili do niej niemożliwe do przyjęcia zmiany. W tej sytuacji zwróciliśmy się do Prezydenta RP z wnioskiem o niepodpisywanie nowelizacji ustawy o RIO. Prezydent ustawę **zawetował**.

Kontakty z Prezydentem RP, które uległy znacznej intensyfikacji wiosną 2017 roku, doprowadziły do powołania z inicjatywy Pana Prezydenta Andrzeja Dudy przy jego Kancelarii specjalnego **Zespołu ds. przeglądu prawa samorządowego**, który rozpoczął prace jesienią ubiegłego roku. Prezydent deklaruje możliwość kierowania do Sejmu projektów ustaw na wniosek organizacji samorządowych, których przedstawiciele uczestniczą w pracach Zespołu.

Po wprowadzeniu w życie negatywnie opiniowanej przez większość miast reformy oświatowej skupiliśmy się na monitorowaniu jej skutków oraz – co ważniejsze – na odpowiednim kształcie przepisów dotyczących **finansowania oświaty i statusu zawodowego nauczycieli**. W ramach tych prac wynegocjowano (wspólnie ze stroną rządową i związkową) korzystne dla samorządów propozycje zmian w projekcie zasad dotowania szkół publicznych i zmian dotyczących statusu zawodowego nauczycieli. Zablokowaliśmy też w ramach prac Komisji Wspólnej „rewolucyjne zmiany” w projekcie nowych zasad finansowania oświaty, niekorzystnych dla miast, które miały wejść w życie począwszy od roku 2018.

Kwestią, która niezmiennie zajmuje uwagę Związku, są **finanse miast**. W roku 2017 prace w resorcie toczyły się pod wpływem zmian personalnych (dymisja wiceminister H. Majczyk, zmiana na funkcji ministra). W pierwszej połowie roku udało się nam zablokować niekorzystny projekt nowelizacji ustawy o finansach publicznych (art. 243). Przedstawiliśmy też własny pakiet 7 projektów zmian w ustawach dotyczących finansów samorządowych (w tym art. 243 ustawy o finansach publicznych), a także – wraz z Unią Metropolii Polskich – propozycje zmian w podatku od nieruchomości (w zakresie opodatkowania gruntów), jednak projekty te nie zostały na razie rozpatrzone.

W pracach **Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego** uzgodniono większość wniesionych przez stronę rządową projektów ustaw i rozporządzeń. Do najważniejszych efektów – poza wymienionymi powyżej – należy zaliczyć:

- 1) wynegocjowanie niezbędnych zmian w ustawie o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami, w zakresie dotyczącym spółek komunalnych;
- 2) wynegocjowanie korzystnych zmian w projekcie ustawy o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności gruntów;
- 3) wynegocjowanie ważnych zmian w rozporządzeniu dot. wynagrodzeń pracowników samorządowych;
- 4) wynegocjowanie korzystnych dla szpitali samorządowych zmian w ustawie o systemie podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej i w aktach wykonawczych;
- 5) wynegocjowanie korzystnych zmian w projekcie ustawy reprivatyzacyjnej (m.in. możliwość rozłożenia na raty, osłona finansowa, ograniczenie do terenu danej JST);
- 6) uzyskanie postulowanej zmiany w resortowym projekcie ustawy o gospodarce nieruchomościami (w zakresie zwrotu wywłaszczonych nieruchomości);
- 7) po negatywnie zaopiniowanej nowelizacji ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odbiorze ścieków wynegocjowanie oczekiwanego przez miasta kształtu rozporządzenia ws. taryf za wodę i ścieki;
- 8) wynegocjowanie pewnej części postulowanych przez samorzady zmian w projekcie ustawy o jawności w życiu publicznym (**prace nad projektem trwają**);
- 9) uzyskanie ważnych dla samorządów zapisów w ustawie o elektromobilności;
- 10) zablokowanie zamiaru cofnięcia komunalizacji terenów pokolejowych, przejętych po 27 maja 1990 r.

W ramach **prac sejmowych** udało się wynegocjować szereg korzystnych zmian w procedowanych ustawach, w tym niektóre wymienione powyżej. Poza tym została uchwalona poparta przez Związek, na wniosek wielu miast, ustawa dająca radom miast dodatkowe uprawnienia w kształtowaniu zasad sprzedaży napojów alkoholowych. W podkomisji sejmowej wypracowano projekt zmian w zakresie oświetlenia ulic, który jednak jest blokowany przez lobby energetyczne.

Łącznie Zarząd Związku wydał **16 stanowisk**, zaopiniował **98 projektów ustaw**, **60 projektów rozporządzeń** oraz **17 innych** dokumentów.

IV. WYMIANA DOŚWIADCZEŃ W ZARZĄDZANIU MIASTAMI

Jednym z kluczowych obszarów była – jak zawsze – wymiana doświadczeń w zarządzaniu miastami. W mijającym roku odbywało się to poprzez konferencje tematyczne, posiedzenia komisji problemowych, a zwłaszcza realizację wspólnych projektów. Dokończono także modernizację Systemu Analiz Samorządowych – bazy danych o miastach, gminach i powiatach.

W 2016 r. zakończyliśmy duży projekt „Partnerstwa samorządowe jako narzędzie rozwoju lokalnego i regionalnego”, w którym uczestniczyło w różnej formie 2553 przedstawicieli wielu JST, w tym z blisko stu miast. W roku 2017 rozpoczęliśmy i kontynuujemy inne projekty dla miast. Przede wszystkim jednak przygotowujemy nowy projekt, dotyczący wdrażania polityki miejskiej, który będzie projektem predefiniowanym w Programie Norweskim i EOG. Jego rozpoczęcie nastąpi jednak dopiero w II połowie roku 2018.

Związek stworzył też nowy portal internetowy poświęcony miastom – www.miasta.pl, który jest miejscem wymiany doświadczeń samorządów miast i dobrym źródłem informacji o najważniejszych problemach jednostek samorządu terytorialnego.

1. System Analiz Samorządowych

Rozwijany od 1997 roku System Analiz Samorządowych jest kontynuacją przedsięwzięcia podjętego w czasie, gdy statystyka publiczna nie zawierała niemal żadnych danych o gminach, które byłyby przydatne w zarządzaniu miastami. Tymczasem stan ten uległ znaczącej poprawie, m.in. dzięki Bankowi Danych Lokalnych GUS, choć w niektórych dziedzinach nadal nie jest zadowalający. W roku 2017 ruszył wywalczony przez nas w ciągu kilkuletnich starań projekt budowy Systemu Monitorowania Usług Publicznych (SMUP), który – mamy nadzieję – pozwoli wypełnić istniejące luki.

Nasza baza jest drugą w Europie (po norweskim systemie KOSTRA) tak szeroką bazą danych lokalnych, a jej podstawowe cechy charakterystyczne są następujące:

- zawiera ponad 1000 wskaźników w 11 dziedzinach zestawionych w poniższej tabeli:

Rok	Dane ogólne	Demografia	Finanse	Gosp. mieszk.	Gosp. kom.	Transport	Oświata	Kultura	Pomoc społ.	Efekt. energ.	Współpr. z NGO	Zrówn. rozwój
1999	●	●				■	■	■	■			
2000	●	●				■	■	■	■			
2001	●	●				■	■	■	■			
2002	●	●				■	■	■	■			
2003	●	●				■	■	■	■			
2004	●	●	●			■	■	■	■			
2005	●	●	●			■	●	■	■			
2006	●	●	●			■	●	■	■	■	●	●
2007	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2008	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2009	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2010	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2011	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2012	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2013	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2014	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2015	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	●	●
2016	●	●	●	■	■	■	●	■	■	■	pusto	●
liczba wskaźników	50	90	130	30	65	80	115	150	60	40	30	240

Legenda:

- dane pełne ze statystyki publicznej
- dane udostępnione z ankiet MPiPS
- dane zbierane z miast uczestniczących w SAS

- umożliwia powszechny dostęp do danych;
- zapewnia możliwość uczestniczenia wszystkim naszym miastom, choć nie wszystkie z tej możliwości korzystają - w 2017 r. (dane za rok 2016) do SAS przystąpiło 49 miast członkowskich ZMP, co przedstawia poniższa mapa:

- umożliwia porównywanie danych dla danego sektora usług w mieście z innymi miastami i konstruowanie własnych zestawień;
- wyłącznie miastom członkowskim umożliwia automatyczne generowanie raportów o stanie miasta, z zestawem wskaźników w 3 dziedzinach:
 - stan finansów miast,
 - stan oświaty w mieście,
 - syntetyczny wskaźnik rozwoju miasta.

2. Komisje problemowe

Posiedzenia Komisji, omówione w punkcie II sprawozdania, są często organizowane przez miasta-gospodarzy w sposób, który umożliwia uczestnikom zapoznanie się z rozwiązaniami wypracowanymi przez miasto w danej dziedzinie. Cieszą się one dużym powodzeniem, o czym świadczy wysoka frekwencja oraz fakt, że coraz więcej jest spotkań dwudniowych. Komisje planują swoje spotkania z dużym wyprzedzeniem, umożliwiając ich uczestnikom zapoznanie się ze stanem interesującej ich dziedziny w kolejnych miastach.

3. Kongresy i konferencje

Konferencje organizowane lub współorganizowane przez Związek dla władz i urzędników miast członkowskich mają na celu:

- wspólne rozwiązywanie problemów,
- wspieranie procesów podejmowania decyzji,
- rozwijanie współpracy,
- informowanie o pomysłach i innowacjach podejmowanych przez miasta.

3.1. XV Kongres Miast Polskich jednocześnie I Kongres Polityki Miejskiej, 16-17 października, Kraków

Z udziałem **ponad 500 uczestników** - samorządowców, przedstawicieli rządu, Kancelarii Prezydenta oraz ekspertów odbył się w Krakowie XV Kongres Miast Polskich, który stanowił jednocześnie I Kongres Polityki Miejskiej. Kongres został zorganizowany przez Związek, w ścisłej współpracy z Ministerstwem Rozwoju i Urzędem Miasta Krakowa, w partnerstwie merytorycznym z Instytutem Rozwoju Miast (Obserwatorium Polityki Miejskiej) z Krakowa oraz w partnerstwie strategicznym z BGK. Odbywał się w 100. rocznicę powstania Związku.

I Kongres Polityki Miejskiej w Krakowie.

Partnerem medialnym Kongresu był dziennik *Rzeczpospolita*, w tym samorządowy dodatek *Życie regionów*. Jednym z elementów tego partnerstwa był specjalny numer *Życia regionów*, poświęcony 100-leciu Związku, który ukazał się w ogólnopolskim wydaniu *Rzeczpospolitej* w I dniu Kongresu.

Krakowski Kongres stanowił **pierwszą w Polsce, szeroką debatę o polityce miejskiej** po nakreśleniu ram realizacji **Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju**, z udziałem przedstawicieli rządu, miast i środowisk eksperckich. Odbyły się trzy sesje plenarne – „Miasta w polityce rozwoju”, „Jak żyje się w naszych miastach” i „Polskie miasto 2030” oraz 6 sesji tematycznych, podczas których omawiano zagadnienia związane z mieszkalnictwem, transportem i mobilnością miejską, jakością miejskiego powietrza, rozwojem gospodarczym miast, przestrzenią miejską oraz rewitalizacją. Wymiana opinii i dobrych praktyk pozwoliła na sformułowanie rekomendacji dotyczących polskiej polityki miejskiej, w dokumencie zatytułowanym **Karta Krakowska**, która została przyjęta przez uczestników Kongresu

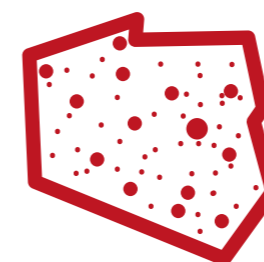
Podczas Kongresu wręczono dyplomy 41 miastom, które w latach 2004-2015 były laureatami naszych konkursów pod wspólnym hasłem **Lider zarządzania w samorządzie**.

Kongres został sfinansowany z grantu otrzymanego z Ministerstwa Rozwoju ze środków Unii Europejskiej, w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Wsparcia finansowego udzielił też Urząd Miasta Krakowa. Udział w Kongresie był bezpłatny.

3.2. Wydarzenia związane z projektami zmian w ustroju samorządowym:

- **Twój los w twoich rękach - Forum Samorządowe**, 16 marca w **Warszawie** (organizatorzy ZMP i ZGW RP, współorganizacja – 4 pozostałe ogólnopolskie organizacje samorządowe oraz OPOS).

Ponad półtora tysiąca samorządowców z całej Polski, zaniepokojonych ograniczaniem podstawowych praw obywatelskich i postępującą centralizacją państwa, spotkało się podczas Forum w Warszawie.

TWÓJ LOS W TWOICH RĘKACH

Forum zostało przygotowane we współpracy 6 organizacji samorządowych: Związku Miast Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP, Unii Metropolii Polskich, Związku Województw RP, Związku Powiatów Polskich i Unii Miasteczek Polskich oraz Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych. Samorządowcy w ten sposób wyrazili swój sprzeciw wobec wprowadzanych i zapowiadanych przez rząd zmian, szczególnie o charakterze ustrojowym. Podczas spotkania nie tylko dyskutowano w gorącej atmosferze, jak się bronić przed zakusami rządzących, ale przyjęto także Apel przedstawicieli środowisk samorządowych w obronie samorządności terytorialnej w Polsce oraz podpisano wypracowaną wspólnie **Kartę Samorządności**. „Domagamy się, aby rządzący i stanowiący prawo przestrzegali i szanowali konstytucyjne zasady ustroju naszego państwa” - czytamy w przyjętym dokumencie.

Postanowiono także powołać gremium koordynacyjne, złożone z przedstawicieli poszczególnych organizacji, który przyjął nazwę **Samorządowy Komitet Protestacyjny**. Komitet spotkał się dwukrotnie, nie podjął jednak konkretnej działalności. Mobilizacja środowiska znacząco osłabła po zapowiedzi Prezydenta RP, że nie wyrazi zgody na wprowadzenie ograniczenia liczby kadencji organów wykonawczych gmin z mocą wsteczną.

- **Obywatelskie wystuchanie publiczne** projektu ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych, 9 grudnia w **Warszawie** (organizatorzy – Uniwersytet Warszawski, Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, Związek Miast Polskich oraz 5 pozostałych ogólnopolskich organizacji samorządowych).

Obywatelskie
wystuchanie publiczne,
9 grudnia, Warszawa.

Do udziału w wystuchaniu zostali zaproszeni uczestnicy procesu legislacyjnego: posłowie wnioskodawcy, kluby poselskie, Kancelaria Prezydenta RP, eksperci, organizacje pozarządowe oraz media. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciel wnioskodawców, poseł **Marcin Horała**. Obecni byli także inni posłowie.

Celem wystuchania było przedstawienie opinii ekspertów, samorządowców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, lokalnych aktywistów oraz innych obywateli i obywaterek na temat projektu ustawy o fundamentalnym znaczeniu - zmieniającej m.in. sposób organizacji wyborów na szczeblu samorządowym, określania granic okręgów wyborczych oraz warunki związane z biernym prawem wyborczym, a także regulującej zasady funkcjonowania organów samorządowych na różnych szczeblach i sposoby udziału mieszkańców w samorządzie. Wcześniej odrzucono wniosek o zorganizowanie wystuchania publicznego w Sejmie.

Mimo braku konsultacji wiele instytucji i organizacji przygotowało swoje stanowiska w sprawie projektu. Podczas wystuchania zaprezentowali je przedstawiciele m.in. Związku Miast Polskich, Związku Gmin Wiejskich RP, Związku Województw RP, Unii Metropolii Polskich i Związku Powiatów Polskich, a także Fundacji Batorego, Forum Od-nowa, Centrum Badań Ilościowych nad Polityką Uniwersytetu Jagiellońskiego, Kongresu Ruchów Miejskich i Instytutu Działań Miejskich, Ruchu Obrony JOW-ów oraz PKW. Zaprezentowane zostały ponadto opinie 40 osób – przedstawicieli miast, instytucji, ekspertów i osób prywatnych, które zgłosiły się zgodnie z Regulaminem do zabrania głosu. Łącznie udział w wystuchaniu zgłosiło w różnym charakterze ponad 170 osób. Prawie 200 kolejnych osób śledziło spotkanie dzięki transmisji w internecie i na FB.

Trzeba podkreślić, że ostatecznie część wniosków różnych środowisk, zgłaszanych w różnym czasie, ale zaprezentowanych wspólnie podczas wystuchania, zostało przez wnioskodawców w całości lub częściowo uwzględnionych.

3.3. Inne ważniejsze konferencje:

- **Konferencja „Wyzwania dla budżetów samorządowych – zarządzanie w trudnej sytuacji: Stabilizacja finansów, strategie ubezpieczeniowe, minimalizacja ryzyk inwestycyjnych”, 6-7 kwietnia 2017, Piotrków Trybunalski**

Współorganizatorami konferencji było miasto **Piotrków Trybunalski** oraz firma EIB.

Pierwszy dzień poświęcony był ubezpieczeniom w JST. Analizowano rynek ubezpieczeń dla JST i spółek komunalnych. Przedstawiciele Piotrkowa Trybunalskiego pokazali korzyści wynikające z konsolidacji ubezpieczeń pracowniczych na przykładzie UM oraz jednostek organizacyjnych miasta.

Firma EIB zaprezentowała narzędzia ubezpieczeniowe, dzięki którym ryzyko inwestycyjne jest minimalizowane. Omówiono również ubezpieczenia ryzyk cybernetycznych. To stosunkowo nowy produkt związany z ochroną wrażliwych danych osobowych, które znajdują się w posiadaniu JST.

Drugi dzień konferencji był poświęcony wyzwaniom, przed jakimi stoją finanse samorządowe. Głównym prelegentem był **dr Jacek Sierak**, autor wielu analiz oraz praktycznych rekomendacji dotyczących zasad prowadzenia polityki finansowej przez jednostki samorządu terytorialnego. Następnie skarbnik miasta **Gliwice** omówił projekty siedmiu ustaw stabilizujących finanse miast, które wcześniej były przedmiotem dyskusji w Komisji Finansowej ZMP oraz zostały przyjęte przez Zarząd Związku i przedstawione m.in. Kancelarii Prezydenta RP, do dyspozycji Zespołu ds. przeglądu prawa samorządowego, powołanego jesienią 2017 r. z inicjatywy prezydenta Andrzeja Dudy.

W konferencji (udział bezpłatny) uczestniczyło kilkadziesiąt osób z **29 miast** członkowskich.

- **VII Samorządowe Forum Kultury ZMP, 10-11 października, Elbląg**

Pierwszego dnia uczestnicy zgłębiali temat Centrów Usług Wspólnych, który przybliżyli przedstawiciele Tychów. W trakcie debaty zorganizowanej przez dziennik *Rzeczpospolita* i Związek Miast Polskich omawiano politykę kulturalną miast. Zaprezentowane zostały też wyniki badań zrealizowanych przez Związek oraz Bibliotekę Elbląską na temat nowych instytucji kultury powstałych w polskich miastach w ostatnich latach.

VII Samorządowe
Forum Kultury
w Elblągu.

Drugi dzień Forum był poświęcony rozmowie nad kształtem samorządowych instytucji kultury. Forum odbyło się w historycznym miejscu – Bibliotece Elbląskiej – w której 26 lat temu miał miejsce zjazd prezydentów miast reaktywujący Związek Miast Polskich. Podczas spotkania ZMP przekazało na ręce dyrektora Biblioteki kolejną, drugą już transzę książek o polskich miastach, podarowanych do elbląskich zbiorów przez miejskie samorządy.

W Forum (udział bezpłatny) uczestniczyło **50 osób z 25 miast**.

• **XXI Spotkanie Biur Promocji, 27-28 września, Siedlce**

Spotkanie odbyło się pod hasłem budowy zaufania do samorządu poprzez dialog, wykorzystanie potencjału wiedzy i doświadczenia mieszkańców. Warsztat na ten temat przygotowała Pracownia Badań i Innowacji Społecznych *Stocznia*.

XVI Przegląd
Materiałów
Promocyjnych.

Jak co roku uczestnicy z miast zaprezentowali swoje materiały promocyjne podczas XVI Przeglądu Materiałów Promocyjnych, które zostały ocenione pod kątem możliwości wykorzystania ich do promocji Polski w dyplomacji ekonomicznej przez przedstawicielkę Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

W spotkaniu (udział bezpłatny) uczestniczyło **41 osób z 24 miast**.

3.4. Konferencje zorganizowane w ramach projektów:

Trzeba podkreślić, że wiele konferencji i innych, ważnych wydarzeń sfinansowaliśmy z dotacji. Łączne nakłady na te, **bezpłatne dla blisko 2500 uczestników z wielu miast**, wydarzenia wyniosły **ponad 1,0 mln zł**. Poniżej lista najważniejszych spośród tych wydarzeń.

- Konferencja kończąca projekt „Polsko-norweska platforma współpracy dla poszanowania energii i klimatu”, 19.04.2017, Warszawa
- Konferencja otwierająca projekt „Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce”, 31.03.2017, Warszawa

Konferencja
w Warszawie.

- 16 konferencji regionalnych w projekcie „Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce”, w okresie od kwietnia do grudnia 2017 (łącznie blisko 750 osób),
- Konferencja „Realizacja usług publicznych w jednostkach samorządu terytorialnego - ograniczenia, możliwości, rekomendacje”, 06.03.2017, Warszawa
- W projekcie „Partnerstwo na rzecz podnoszenia jakości i efektywności usług administracyjnych w miastach w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami”, w ponad 80 szkoleniach i warsztatach GWD wzięło udział około 1400 osób.

3.5. Wydarzenia sportowe współorganizowane przez Związek:

- Spotkania drużyny burmistrzów i prezydentów w piłce nożnej w 2017 roku:
 - zgrupowanie w **Łowiczu**, 21.04, mecz z oldboyami Pelikana Łowicz (remis 3-3),
 - mecz towarzyski z reprezentacją Ukrainy, 19.05, **Pajęczno** (wygrana 2-1),
 - mecz towarzyski z reprezentacją Czech, 24.06, **Tychy** (wygrana 5-4),
 - zgrupowanie - turniej piłkarski w **Lublińcu**, 16.09,
 - mecz towarzyski z reprezentacją Ukrainy, 18.09, **Odessa** (przegrana 1-5),
 - mecz towarzyski z reprezentacją Austrii, 28.10, **Siegtendorf** (remis 1-1).

Wpólne zdjęcie
z reprezentacją
Czech,
Tychy, 24 czerwca
2017 r.

- II Spartakiada Samorządowa, 25-27 sierpnia, **Poznań**;
- XIII Mistrzostwa Polski Samorządowców w Tenisie, 23-25 czerwca, **Konin**;
- XXI Mistrzostwa Polski w Piłce Siatkowej Pracowników Samorządowych, 20-22 kwietnia, **Reda**.

Ważnym kierunkiem działań na rzecz wzmocnienia kompetencji i wymiany doświadczeń w zarządzaniu miastami są **projekty**, na które pozyskujemy **środki z innych źródeł niż składki członkowskie**. Ich wielkość w ostatnich latach przekracza wpływy ze składek. Podejmując projekty, kierujemy się kilkoma generalnymi zasadami:

- projekty są **adresowane do miast lub do ich przedstawicieli** (burmistrzów, radnych i pracowników); uczestniczą w nich dziesiątki miast i setki osób;
- tematy projektów dotyczą **zagadnień istotnych dla miast**, wspierając je w rozwiązywaniu lokalnych problemów (planowanie rozwoju w miejskich obszarach funkcjonalnych, planowanie finansów miast, podnoszenie jakości lokalnych usług publicznych i zarządzania itp.);
- sposób realizacji projektów umożliwia **oszczędności dla Związku**, to znaczy pozwala sfinansować część działań statutowych ZMP.

Oprócz projektów rozpoczętych w 2016 roku lub wcześniej, w roku 2017 rozpoczęliśmy realizację pięciu nowych projektów, a także prowadziliśmy przygotowania do kolejnego projektu predefiniowanego, który rozpocznie się w roku 2018.

1. Projekty realizowane w roku 2017

1.1 Projekt **System Monitorowania Usług Publicznych** – koncepcja SMUP

Celem projektu jest opracowanie koncepcji systemu monitorowania usług publicznych (SMUP), która będzie podstawą budowy spójnego, powszechnie dostępnego, elektronicznego systemu baz danych w GUS, z modułem umożliwiającym przejrzyste prezentowanie wyników analiz oraz raportowania. Docelowo miasta otrzymają narzędzie wspomagające proces strategicznego planowania zintegrowanego i zrównoważonego rozwoju oraz profesjonalną i całościową ewaluację usług w oparciu o kompleksowy, ogólnie dostępny i przyjazny dla użytkowników system monitorowania szeregu najważniejszych usług świadczonych przez JST.

Koncepcja powszechnego systemu świadczenia usług publicznych uwzględnia następujące obszary usług publicznych świadczonych przez JST m.in.: zarządzanie nieruchomościami, drogownictwo i transport; ochrona środowiska; inwestycje i budownictwo; geodezja i kartografia, podatki i opłaty lokalne. W kolejnym etapie projekt obejmie kluczowe usługi społeczne. Miasta członkowskie, uczestniczące w projekcie: **Bielsko-Biała, Będzin, Bydgoszcz, Bytom Cieszyń, Dąbrowa Górnicza, Czeladź, Częstochowa, Gliwice, Jarocin, Jaworzno, Knurów, Kozienice, Kraków, Krosno, Kutno, Lublin, Mysłowice, Płońsk, Rybnik, Rzeszów, Tychy, Wyszów, Zabrze, Żory**.

1.2 Projekt **Podnoszenie jakości i efektywności usług administracyjnych w miastach w zakresie podatków i opłat lokalnych oraz zarządzania nieruchomościami** (POWER 2.18)

Celem zainicjowanego w październiku 2016 r., 2-letniego projektu jest: (1) wdrożenie szeregu praktycznych rozwiązań, poprawiających jakość usług administracyjnych istotnych do prowadzenia działalności gospodarczej oraz (2) zwiększenie kompetencji pracowników JST, którzy te usługi świadczą.

Działania obejmują dwa obszary, które są szczególnie istotne dla rozwoju gospodarczego miast: system podatków i opłat lokalnych oraz usługi w obszarze zarządzania nieruchomościami. Efektem projektu będzie stworzenie lepszych warunków do prowadzenia działalności gospodarczej w 8 miastach, które zamieszkuje 850 tys. osób i gdzie ma siedzibę ok. 100 tys. przedsiębiorstw. Beneficjentami projektu są: **Częstochowa, Gorzów Wlkp., Kalisz, Milanówek**, Rejowiec Fabryczny, **Ruda Śląska, Tarnów i Zielona Góra**.

1.3 Projekt **Rozwój partnerstwa publiczno-prywatnego w Polsce** (POWER 2.18)

Celem projektu w ramach POWER 2.18 jest polepszenie usług świadczonych przez pracowników administracji publicznej w zakresie partnerstwa publiczno-prywatnego poprzez zwiększenie ich kwalifikacji w tej dziedzinie. Osiągnięcie powyższego celu wspiera działania w 5 obszarach: szkoleń, warsztatów i wizyt studyjnych krajowych, szkoleń zagranicznych, opracowania wytycznych i standardów oraz promowania dobrych praktyk, działań upowszechniających i analiz rynku PPP. Głównymi zadaniami ZMP w projekcie są szkolenia dla przedstawicieli JST i jednostek podległych oraz wizyty studyjne.

W ciągu 4 miesięcy 2017 roku przeprowadzono 16 dwudniowych szkoleń w 16 miastach – wzięło w nich udział **737** osób z 223 instytucji. Uczestnicy bardzo wysoko ocenili przydatność szkoleń (ponad 98% ocen pozytywnych). Zorganizowano też pierwszą wizytę studyjną, której gospodarzem był Płock. W kolejnym etapie wdrażania projektu zaplanowano 6 krajowych wizyt studyjnych (w Kobylnicy, Gdańsku, Solcu Zdroju, Warszawie, Świdnicy i Oławie) oraz cykl szkoleń specjalistycznych z zakresu finansów PPP.

W szkoleniach uczestniczyło 130 miast.

1.4 Projekt systemowy **Wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów (POWER 2.10)**

Celem projektu realizowanego w latach 2016-2018 w ramach programu POWER 2.18 jest podniesienie kompetencji przedstawicieli JST w obszarze zarządzania oświatą, co pozwoli na lepsze kształtowanie kluczowych umiejętności uczniów, niezbędnych do poruszania się na rynku pracy. Osiągnięcie tego celu ma być zapewnione przez opracowanie jednolitych programów szkoleniowo-doradczych dla przedstawicieli organów prowadzących szkoły i placówki oraz przetestowanie ich w grupie 30 JST, które pozytywnie odpowiedziały na zaproszenie Ośrodka Rozwoju Edukacji przy MEN – lidera projektu systemowego, w którym Związek jest partnerem.

W roku 2017 zorganizowano 4 spotkania grup wymiany doświadczeń dla gmin miejskich, miejsko-wiejskich i wiejskich oraz powiatów, w trakcie których wypracowano i zweryfikowano Diagnozę potrzeb JST w zakresie wspomagania szkół pod kątem skuteczności w rozwijaniu kompetencji kluczowych, która była jedną z podstaw przygotowania i przeprowadzenia pilotażowego szkolenia dla 30 JST. Projekt realizujemy wspólnie ze Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP.

W projekcie uczestniczyli: **Bydgoszcz, Dzierżonów, Goleniów, Kielce, Kutno, Lublin, Poznań i Sępólno Krajeńskie.**

1.5 Projekt **Przestrzeń dla Partycypacji**, realizowany wspólnie z Pracownią Badań i Innowacji Społecznych Stocznia (lider), Fundacją Napraw Sobie Miasto, Fundacją Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych oraz Pracownią Zrównoważonego Rozwoju.

Celem projektu realizowanego w ramach programu POWER 2.18 jest wsparcie 26 jednostek samorządu (wybranych w otwartym konkursie) w przeprowadzeniu konsultacji społecznych projektów dokumentów planistycznych przy aktywnym udziale mieszkańców, od wczesnego etapu planowania do opracowania i przedłożenia, Radzie Miasta (Gminy), do zatwierdzenia uzgodnionych projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub ich zmian.

W pierwszym naborze wybrano 11 gmin, z których 9 jest członkami Związku. W 2017 r. w drugim naborze zostało wyłonionych 13 gmin, z których 8 to miasta członkowskie. Obecnie w większości gmin zostały zakończone prace na I etapie konsultacji. W 2018 r. spośród uczestników zostanie wybranych 8 gmin, które przystąpią do II etapu konsultacji i otrzymają dalsze wsparcie.

Miasta członkowskie ZMP, biorące udział w projekcie:

I nabór: **Bydgoszcz, Cieszyń, Kórnik, Legnica, Olsztyn, Rybnik, Tychy, Wałbrzych, Wołomin.**

II nabór: **Brzeziny, Gorzów Wlkp., Kielce, Piaseczno, Rawa Mazowiecka, Serock, Starachowice, Warszawa.** Nadal dwa miasta mogą wziąć udział w tym projekcie, który trwa do końca 2018 roku.

1.6 Projekt parasolowy **Polsko-norweska platforma współpracy dla poszanowania energii i klimatu**, w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej dla Programu PL04 pn. **Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii (administrowany przez NFOŚ).**

Celem projektu, który był realizowany do końca kwietnia 2017 roku, było nawiązanie i wzmocnienie współpracy bilateralnej pomiędzy polskimi i norweskimi samorządami lokalnymi,

polegającej na wymianie doświadczeń, wiedzy, technologii i najlepszych praktyk w obszarze efektywności energetycznej (EE) oraz wykorzystania OZE w tym w budynkach użyteczności publicznej.

Jednym z działań było przeprowadzenie konkursu na najlepsze pomysły na innowacje z zakresu EE i OZE. Laureatami konkursu zostało 9 gmin (**Bielsko-Biała, Bydgoszcz, Lublin, Milanówek, Pałacznica, Raciechowice, Rumia, Sopot i Sztum**) oraz spółka miejska w **Płońsku**. Laureaci uczestniczyli w tygodniowej wizycie studyjnej w Norwegii, nawiązali współpracę bilateralną z partnerami norweskimi oraz zrealizowali we współpracy z nimi **mikroprojekty**, każdy o wartości ok. 50.000 zł. Pozwoliły one na podniesienie wiedzy o rozwiązaniach norweskich i na przygotowanie wstępnych studiów wykonalności dla przyszłych projektów w tych miastach. Wszystko to pomoże miastom lepiej przygotować się do aplikowania o środki inwestycyjne w kolejnej rundzie funduszy EOG.

Projekt był realizowany przez ZMP (lidera), we współpracy z Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych (KS) i Stowarzyszeniem Gmin Polska Sieć „Energie Cités” (PNEC).

1.7 Projekt **Podnoszenie kompetencji polskich jednostek samorządu w zakresie gospodarki w obiegu zamkniętym oraz wykorzystania OZE z użyciem technologii informatycznych, w oparciu o doświadczenia norweskie**, w ramach Funduszu Współpracy Dwustronnej w Programie MF EOG, PL04 pn. **Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii (administrowany przez NFOŚ)**

Projekt był kontynuacją projektu parasolowego *Polsko-norweska platforma współpracy dla poszanowania energii i klimatu* i miał na celu pogłębienie współpracy podmiotów w nim uczestniczących po stronie polskiej i norweskiej oraz przygotowanie ich do aplikowania o środki w ramach kolejnej perspektywy NMF i MF EOG 2015-2020, a także wzrost wiedzy polskich gmin o rozwiązaniach norweskich w zakresie rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym i wykorzystania OZE. Projekt objął: wizytę studyjną polskich samorządowców w Norwegii, konferencję w Płońsku nt. stanu rozwoju gospodarki o obiegu zamkniętym oraz doświadczeń norweskich i działania informacyjno-promocyjne, które pozwoliły upowszechnić doświadczenia wizyty studyjnej i konferencji wśród wielu JST.

Projekt był realizowany przez ZMP jako lidera oraz Norweski Związek Władz Lokalnych i Regionalnych (KS) jako podmiot organizujący wizytę studyjną, z inicjatywy Mazowieckiego Stowarzyszenia Gmin na rzecz Społeczeństwa Informatycznego (MSSI), które skupia na Mazowszu wiele naszych miast członkowskich. Wśród nich szczególnie aktywne były Płońsk i Milanówek, które udostępniły całej grupie kontakty w swoich miastach partnerskich w Norwegii.

W realizacji projektu uczestniczyli przedstawiciele miast członkowskich ZMP oraz MSSI: **Brwinów, Grodzisk Mazowiecki, Kozienice, Milanówek, Mszczonów, Piastów, Płońsk, Sokołów Podlaski, Węgrów, Wołomin, Wyszaków.**

1.8 Współprowadzimy **Krajowy Punkt Kontaktowy Programu URBACT**

Krajowy Punkt Kontaktowy URBACT jest prowadzony jako konsorcjum ZMP oraz Śląskiego ZGiP. Zadaniem Punktu Kontaktowego jest wspieranie miast polskich, realizujących projekty w transnarodowych sieciach programu URBACT III oraz organizowanie konferencji i spotkań dot. programu, jak również rozpowszechnianie wiedzy zgromadzonej w ramach działań projektowych.

Miasta zaangażowane w projekt pod koniec 2017 r. to: **Poznań** (dwa projekty), **Gdańsk** (dwa projekty), **Gdynia, Kraków** (dwa projekty), **Lublin** (trzy projekty), **Katowice, Kielce** (udział zakończył się w czerwcu), **Koszalin, Wrocław, Toruń, Radlin, Bielsko-Biała**, Stowarzyszenie Białostocki Obszar Funkcjonalny (udział zakończył się w czerwcu). W 2017 roku opublikowano 11 numerów Biuletynu Informacyjnego URBACT, zorganizowano kilka szkoleń, konferencji i dni informacyjnych oraz upowszechniano metodę URBACT podczas szeregu spotkań dotyczących rozwoju miast. Krajowy Punkt Kontaktowy URBACT miał również wkład w realizację inicjatyw Ministerstwa Rozwoju na poziomie krajowym i Komisji Europejskiej na poziomie unijnym, w tym; Partnerską Inicjatywę Miast, Europejską Agendę Miejską i program Urban Innovative Actions. KPK URBACT wspomagał również organizację spotkania z sekretariatem Agencji Habitat III Narodów Zjednoczonych w celu rozpowszechnienia Światowej Agendy Miejskiej Habitat III.

1.9 W ramach projektu **Upamiętnienie deportacji obywateli polskich z ziem wcielonych do III Rzeszy** powstała wystawa, album i portal „Wypędzeni 1939...”.

Wystawa odwiedziła już ponad 30 miast (w tym Sejm RP w Warszawie). We wszystkich miastach towarzyszą jej działania edukacyjne, w których aktywnie uczestniczą społeczności lokalne, zwłaszcza młodzież. Wystawa w 50% została sfinansowana z programu UE „Europa dla obywateli”, pozostałe środki pozyskano z kilku źródeł krajowych (wkład własny wyniósł mniej niż 10%). Dzięki współpracy z Instytutem Pamięi Narodowej w Poznaniu powstała wersja niemiecka wystawy, zaprezentowana po raz pierwszy w Berlinie, w siedzibie Fundacji Konrada Adenauera, w październiku 2016 r., a następnie w ważnym ośrodku Prora na Rugii (dotąd ponad 20 tys. zwiedzających), w Instytucie Polskim we Wiedniu oraz w Dreilinden-gymnasium w Berlinie. We współpracy z PNFW i MSZ powstał niemieckojęzyczny katalog wystawy. Polska wersja była w ubiegłym roku prezentowana w Kole, a w Poznaniu wykonano pilotażową instalację w otwartej przestrzeni publicznej.

Wystawa Wypędzeni 1939... – Poznań, Stary Rynek.

2. Projekty międzynarodowe – Wsparcie reform na Ukrainie

Projekt **Polsko-norweska pomoc dla podniesienia efektywności energetycznej na Ukrainie**.

Projekt jest realizowany wspólnie przez Związek Miast Polskich (lider), Norweski Związek Władz Lokalnych i Regionalnych (KS), Związek Miast Ukrainy i Stowarzyszenie Miast Energoefektywnych Ukrainy.

Inicjatywa jest bezpośrednią kontynuacją (na poziomie samorządowym) działań, które w roku 2016 prowadziło Ministerstwo Rozwoju w ramach programu „Polska Pomoc 2016”, w siedmiu obwodach Ukrainy. Projekt adresowany jest do 10 miast, w tym 5 polskich (**Chorzów, Kielce, Kraśnik, Ostrowiec Świętokrzyski, Płock**) i 5 ukraińskich (Tarnopol, Winnica, Korosteń, Biała Cerkiew, Żytomierz), które prowadzą współpracę partnerską. Ponadto, w projekcie uczestniczy polskie miasto **Kobyłka**, które gościło uczestników podczas wizyty studyjnej w Polsce.

Celem projektu jest wymiana doświadczeń i podnoszenie kompetencji urzędników miejskich w miastach polskich i ukraińskich odpowiedzialnych za przygotowanie inwestycji z zakresu efektywności energetycznej (EE) oraz opracowanie modelowych dokumentów dla miast ukraińskich, związanych z przygotowaniem i realizacją inwestycji z zakresu EE, w modelu PPP w formule ESCO (finansowanie z oszczędności w zużyciu energii), z wykorzystaniem doświadczeń norweskich.

3. Projekty w przygotowaniu

W roku 2017 przygotowaliśmy następujące projekty, podejmujące nowe i aktualne wyzwania dla miast, do realizacji w kolejnych latach – są one obecnie rozpatrywane przez odpowiednie instytucje:

3.1 Projekt predefiniowany **„Rozwój lokalny” - wieloetapowe wsparcie dla miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze** – w ramach nowej perspektywy środków norweskich (NMF i EOG 2014-2020), przygotowany wraz z Ministerstwem Inwestycji i Rozwoju. Koncepcja projektu została wypracowana z udziałem ZMP jako realizatora poprzedniego projektu predefiniowanego i odpowiada na wyzwania, jakie identyfikuje Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju wobec 255 miast średnich (tj. powyżej 20 000 mieszkańców oraz powiatowych powyżej 15 000 mieszkańców). Spośród złożonych aplikacji MIR planuje wybór ok. 50 miast, na podstawie analizy wskaźnikowej. Projekt predefiniowany ZMP będzie świadczył tym miastom w I etapie projektu pomoc doradczą w przygotowaniu aplikacji o środki (zintegrowany program rozwoju, podsumowujący posiadane formalne dokumenty strategiczne). W II etapie projektu MIR przewiduje wsparcie ok. 15 projektów grantami (3-10 mln Euro) na projekty inwestycyjne, realizujące ten lokalny program, przy założeniu, że projekty miękkie (na rozwój społeczny) będą stanowić nie mniej niż 40% budżetu grantu. Projekt predefiniowany ZMP zapewni pomoc doradczą i szkoleniową w procesie realizacji zarówno miastom, które uzyskają granty ze środków programu norweskiego, jak i miastom, które nie zmieszczą się w tej grupie i będą aplikować do innych programów (regionalnych, krajowych lub innych priorytetów mechanizmu norweskiego) z wykorzystaniem przygotowanego w I fazie zintegrowanego programu rozwoju. Realizacja tego największego w dziejach Związku projektu rozpocznie się jesienią 2018 r.

3.2 **Model zarządzania miejskimi obszarami funkcjonalnymi przy wykorzystaniu ośrodka wiedzy o mieście i MOF wraz z jego pilotażowym wdrożeniem dla krakowskiego obszaru funkcjonalnego** – przygotowany w ramach konkursu GOSPOSTRATEG, ogłoszonego przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju. Liderem projektu jest Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju, a pozostałymi partnerami są: Miasto Kraków, Uniwersytet Jagielloński oraz Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa z Krakowa. Projekt odpowiada na potrzebę współdziałania podmiotów samorządowych, prywatnych i społecznych w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych. Model wypracowany dla Krakowskiego miejskiego obszaru funkcjonalnego będzie konsultowany z przedstawicielami innych MOF z terenu kraju tak, aby był on możliwy do wdrożenia w innych, w tym również mniejszych aglomeracjach miejskich. Wśród założonych efektów jest wypracowanie wytycznych do programu ZIT PLUS oraz projektu zmian ustawowych, ułatwiających współpracę w miejskich obszarach funkcjonalnych. Rolą ZMP jest prowadzenie konsultacji między zespołem pracującym na rzecz Krakowskiego MOF a podobnymi inicjatywami na terenie kraju – tak aby produkty końcowe były sumą doświadczeń wielu miast, oraz udział w przygotowaniu propozycji zmian legislacyjnych, ważnych dla ułatwienia funkcjonowania samorządów miejskich.

3.3 Projekt **Tworzenie systemu sieciowego wsparcia przedsiębiorczości rodzinnej – Lokalne Centra Rozwoju Kompetencji Firm Rodzinnych** ma na celu wypracowanie systemu wsparcia przez miasta własnych przedsiębiorców rodzinnych w ramach szerszego programu rozwoju przedsiębiorczości. Projekt odpowiada na potrzebę przygotowania miast do wspierania rozwoju firm rodzinnych, które są często kluczowymi pracodawcami w małych i średnich miastach, a stoją przed znaczącymi wyzwaniami. Liderem projektu jest Stowarzyszenie Inicjatywa Firm Rodzinnych (IFR), a partnerami obok Związku są także Agencja Rozwoju Regionu Kutnowskiego SA oraz Fundacja Kaliski Inkubator Przedsiębiorczości. Partnerem zagranicznym jest Izba Gospodarcza z Seville z Hiszpanii, który dostarczy przykładów europejskich. Obok wsparcia budowy programów współpracy z przedsiębiorcami rodzinnymi w 7 miastach Związek będzie dbał o upowszechnianie wiedzy i wniosków w innych miastach członkowskich.

3.4 Związek złożył wnioszek w konkursie na wybór partnera samorządowego w celu przygotowania i realizacji II etapu projektu wspierającego zarządzanie oświatą samorządową pn. **Wsparcie kadry jednostek samorządu terytorialnego w zarządzaniu oświatą ukierunkowanym na rozwój szkół i kompetencji kluczowych uczniów**, którego liderem jest Ośrodek Rozwoju Edukacji przy MEN. ZMP brał udział w I etapie projektu. Celem naszej obecności w II etapie jest udział w opracowaniu założeń systemu wsparcia, doskonalenia i rozwoju przedstawicieli JST w realizacji zadań oświatowych oraz w konsultacjach ogólnokrajowego programu szkoleniowego dla samorządowych liderów oświaty – z udziałem obserwatorów z ramienia Komisji Edukacji ZMP oraz przedstawicieli ZGW RP i ZPP, z wykorzystaniem witryny internetowej www.zmp.poznan.pl/edukacja.

3.5 Projekt **Zarządzanie miastem i gminą miejsko-wiejską w modelu partnerstwa i współpracy – adaptacja do warunków ukraińskich** – złożony w MSZ w ramach programu „Polska pomoc rozwojowa 2018” i służy wsparciu współpracy polsko-ukraińskiej. Projekt byłby realizowany w partnerstwie z Płockiem w Żytomierzu (miasto partnerskie Płocka) i połączonej gromadach obwodu Żytomierskiego na Ukrainie, w okresie od kwietnia do listopada 2018. Projekt ma polegać na przekazaniu samorządom ukraińskim (Żytomierzowi i nowo powstałym gromadom z terenu obwodu) polskich doświadczeń zarządzania miastem w modelu partnerstwa i współpracy z gminami obszaru funkcjonalnego.

VI. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA

1. Kongres Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE)

Tematyka obu sesji plenarnych koncentrowała się wokół tematu integracji migrantów w społecznościach lokalnych, przejrzystości procedur zamówień publicznych oraz 10-lecia Europejskiego Tygodnia Demokracji Lokalnej.

32. Sesja Plenarna, Strasbourg, 28-30 marca – udział delegata ZMP: Robert Biedroń (Ślupsk);

33. Sesja Plenarna, Strasbourg, 18-20 października – udział delegatów ZMP: Robert Biedroń (Ślupsk), Krzysztof Matyjaszczyk (Częstochowa);

Spotkanie koordynacyjne Europejskiego Tygodnia Demokracji Lokalnej, Strasbourg, 30 stycznia – udział Katarzyny Paczyńskiej z Biura ZMP, koordynatora ETDL w Polsce. Podczas spotkania podsumowano 10 lat ETDL oraz przygotowano film promujący tę inicjatywę (z udziałem polskiego koordynatora oraz przedstawiciela miasta Katowice).

Film promocyjny na 10-lecie Europejskiego Tygodnia Demokracji Lokalnej.

Film dostępny w serwisie Youtube pod adresem: <https://youtu.be/tMk44XyWxnc>

2. CEMR (Rada Gmin i Regionów Europy)

Komitet Polityczny: Chios, 12-13 czerwca, udział: Tomasz Kacprzak, przewodniczący RM Łodzi, Dariusz Stefaniuk, prezydent Białej Podlaskiej, Andrzej Porawski, dyrektor Biura ZMP.

Spotkanie Sekretarzy Generalnych i Dyrektorów: Nantes, 13-14 marca; Bruksela, 6-7 listopada

Konsultacje w sprawie oceny śródkresowej programu Europa dla Obywateli: Bruksela, 3 maja

Związek wziął udział w ankiecie ewaluacyjnej przygotowanej przez Komisję Europejską oraz przygotował stanowisko w sprawie oceny programu Europa dla Obywateli. W Brukseli przedstawiciele stowarzyszeń władz lokalnych – członków CEMR-u, w tym ZMP, mieli możliwość dyskusji na temat przyszłości programu z przedstawicielami Komisji Europejskiej oraz Agencji Wykonawczej ds. Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego (zarządzającej programem). Dotychczas większość postulatów CEMR została przez Komisję uwzględniona.

3. Polsko-Niemiecka Grupa Robocza

• Dachau, 19-20 maja

Spotkanie poświęcone było głównie tematyce szeroko rozumianej imigracji oraz przykładom praktycznych rozwiązań w gminach po obu stronach Odry. Na zakończenie posiedzenia członkowie Grupy odmówili modlitwę oraz złożyli wieniec w byłym obozie koncentracyjnym w Dachau. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele następujących miast członkowskich: **Gostyń, Jarocin, Piła, Police, Pruszcz Gdański, Siedlce, Wołomin, Żyrardów.**

Przedstawiciele Grupy podczas spotkania w Dachau.

• Siedlce, 2 września

Podczas spotkania polscy członkowie Grupy, na zaproszenie prezydenta Wojciecha Kudelskiego, wzięli udział w jednej z największych imprez rolniczych w tym regionie Polski – Targach Rolnych, a także poznali miasta partnerskie Siedlce oraz zwiedzili inwestycje miejskie poczynione w mieście na przestrzeni ostatnich lat. Ponadto, gościem spotkania był przedstawiciel Polsko-Niemieckiej Współpracy Młodzieży - Piotr Kwiatkowski, który przedstawił możliwości otrzymania wsparcia ze strony PNWM przez partnerstwa miast, gmin, parafii, stowarzyszeń

z udziałem dzieci i młodzieży. Podkreślił rolę samorządów w procesie wymiany i współpracy między Polską i Niemcami. W spotkaniu wzięli udział przedstawiciele następujących miast członkowskich: **Gostyń, Jarocin, Kozienice, Kórnik, Piła, Police, Siedlce, Wołomin, Żyrardów.**

• Warszawa/Żyrardów, 6-7 grudnia

6 grudnia w Sejmie RP odbyło się spotkanie członków Polsko-Niemieckiej Grupy Roboczej z postami na Sejm RP - członkami Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej. Obradom przewodniczył Poseł Szymon Szynkowski vel Sęk, Przewodniczący Polsko-Niemieckiej Grupy Parlamentarnej, a po stronie samorządowej - Piotr Głowski, prezydent Piły oraz Stefan Löwl, starosta Powiatu Dachau. Tematyka spotkania miała dotyczyć współpracy polsko-niemieckiej na szczeblu parlamentarnym i wspólnych inicjatyw po obu stronach Odry i Nysy Łużyckiej, jednak posłowie mówili głównie na temat błędnego wizerunku Polski, przedstawianego w mediach niemieckich oraz konieczności zrezygnowania z używania przez media pojęcia „polskie obozy koncentracyjne”. Strona niemiecka z powagą przyjęła uwagi polskich deputowanych. Po spotkaniu polscy i niemieccy członkowie Grupy zwiedzili Sejm RP.

Tematem przewodnim drugiego dnia posiedzenia była rewitalizacja w polskich i niemieckich samorządach. Ta część spotkania odbyła się w Żyrardowie, gdzie uczestnicy mogli zapoznać się z doświadczeniami rewitalizacji polskiej stolicy Inu oraz zwiedzić zrewitalizowane obiekty i poznać ich „nowe życie”. Drugim polskim miastem zaprezentowanym na polsko-niemieckim forum był Jarocin.

W spotkaniu po stronie polskiej wzięli udział przedstawiciele następujących miast członkowskich ZMP: **Gostyń, Jarocin, Kielce, Kozienice, Piła, Police, Siedlce, Wołomin, Warszawa.**

4. Spotkanie polskich i francuskich samorządów, Kraków, 28 marca

Udział w nich wzięło około 50 uczestników. Spotkanie zorganizowała Ambasada Francji w Polsce, przy udziale Francuskiej Sekcji CEMR (AFCCRE) oraz Związku Miast Polskich. Główne tematy to współpraca partnerska oraz aktualne wyzwania stojące przed samorządami Polski i Francji. Uczestnicy wymieniali też doświadczenia dotyczące reform decentralizacyjnych. We Francji od stycznia 2016 roku, obowiązuje nowy podział terytorialny. Liczba regionów zmniejszyła się z 22 do 13, maleje liczba gmin. Reforma terytorialna ma na celu zwiększenie efektywności państwa poprzez wzmocnienie zarządzania strategicznego w głównych regionach Francji, modernizację usług publicznych, poprawę dostępności terytoriów oraz wzmocnienie terytorialnej spójności społecznej. W Polsce patrzymy na reformy francuskie także z perspektywy Ukrainy. Problem, z którym muszą zmierzyć się Ukraińcy, to łączenie się małych gmin. Proces ten odbywa się tam dobrowolnie, ale bardzo powoli. Podczas dyskusji na temat stanu debaty europejskiej dominowały głosy mówiące, że wielu Europejczyków z coraz większą rezerwą podchodzi do działań rządzących. Podkreślano, że ludzie często nie są zainteresowani Unią Europejską i myślą, że to, co jest nam dane, jest już na zawsze. Sprzedajemy UE jako wspólnotę korzyści, a warto też sprzedawać Unię jako wspólnotę solidarności.

Spotkanie było również okazją do zaprezentowania wieloletniego dorobku we współpracy **Lublina** z Nancy oraz Orleanu i **Krakowa.**

VII. INFORMACJA, RELACJE ZEWNEŹTRZNE

Zgodnie z założeniami przyjętej we wrześniu 2016 roku „Strategii budowania relacji ZMP”, Związek w 2017 roku prowadził szereg działań skierowanych do swoich miast członkowskich, umacniał współpracę w ramach organizacji, budował silniejsze więzi pomiędzy miastami członkowskimi, dając tym samym potwierdzenie wymiernych korzyści, jakie miasta czerpią i mogą czerpać w ramach współpracy w ZMP.

Nadrzędnym celem było wyraźne pozycjonowanie Związku, jako lidera w zakresie reprezentowania interesów polskich miast, który jest skutecznym, wiarygodnym i silnym partnerem w realizacji zadań na rzecz samorządów lokalnych, a przede wszystkim miast.

Istotną rolę odgrywały działania medialne, a także spójna, zintegrowana polityka komunikacyjna, zarówno wewnątrz organizacji, jak i w relacjach zewnętrznych. Działania media relations skierowane do dziennikarzy samorządowych zostały zrównoważone działaniami w mediach mainstreamowych. Celem było przybliżenie tematyki samorządowej szerszej grupie odbiorców. Podjęto długofalową współpracę z dziennikiem *Rzeczpospolita*, a także z dziennikiem *Fakt* oraz z portalem Wirtualna Polska.

W 2017 roku dynamicznie rozwijał się serwis internetowy Związku www.miasta.pl oraz oficjalny profil ZMP w serwisie społecznościowym Facebook.

WSPÓŁPRACA Z MIASTAMI

Spotkania regionalne z rzecznikami prasowymi i szefami promocji

W pierwszym kwartale 2017 roku Biuro ZMP zorganizowało 3 spotkania regionalne z rzecznikami prasowymi i szefami promocji w miastach. Spotkania odbyły się w Łodzi (17.02), Krakowie (28.02) i Gdańsku (3.03). Celem spotkań było uzyskanie synergii działań informacyjnych miast i Związku. Uczestniczyło w nich ok. 130 osób. Biuro Związku przedstawiło propozycję współpracy oraz zakres wymiany informacyjnej pomiędzy miastami a Związkiem. Miasta zostały również zaproszone do współtworzenia serwisu www.miasta.pl poprzez zamieszczanie treści pochodzących z miast.

Spotkanie regionalne w Gdańsku.

Działania wobec miast niezrzeszonych

W styczniu rozesłano pisma zapraszające do Związku miasta, które otrzymały prawa miejskie w 2017 r. (Morawica, Opatówek, Mielno, Rejowiec, Jastarnia). W kwietniu wysłano pisma zapraszające z kompletem materiałów informacyjnych do 350 miast nieczłonkowskich (pow. 10 tys. mieszk.).

W październiku wysłano zaproszenia na Kongres Miast Polskich do wszystkich miast nieczłonkowskich. Ponadto miasta nienależące do Związku były zapraszane na spotkania Zarządu ZMP. Zaproszenia rozsyłano do miast z danego województwa, w którym odbywały się posiedzenia Zarządu ZMP.

Ostatecznie w 2017 roku do ZMP przystąpiło **14 nowych miast**: Biała Piska, Koronowo, Krosno, Krynica Morska, Łomianki, Mielno, Prószków, Przedbórz, Puck, Radzymin, Siechnice, Siewierz, Ustrzyki Dolne i Wodzisław Śląski.

Stała i bieżąca komunikacja z miastami członkowskimi

W 2017 roku Biuro Związku wysłało do miast 147 edycji newslettera.

Od czerwca Biuro wysłało również specjalne, podsumowująco-sprawozdawcze edycje newslettera. Zawiera on skrótowy opis najważniejszych działań lobbingowych, prowadzonych przez przedstawicieli ZMP na Komisji Wspólnej Rządu i ST, w Sejmie i Senacie, zapowiedzi wydarzeń, linki do ciekawych artykułów o Związku w mediach, informacje z miast członkowskich i o projektach dla miast. Newslettery były wysyłane na 8004 aktywne adresy mailowe z 25 grup adresowych (niektóre, jeśli treść dotyczyła specyficznych zagadnień, wysyłano tylko do konkretnych grup odbiorców).

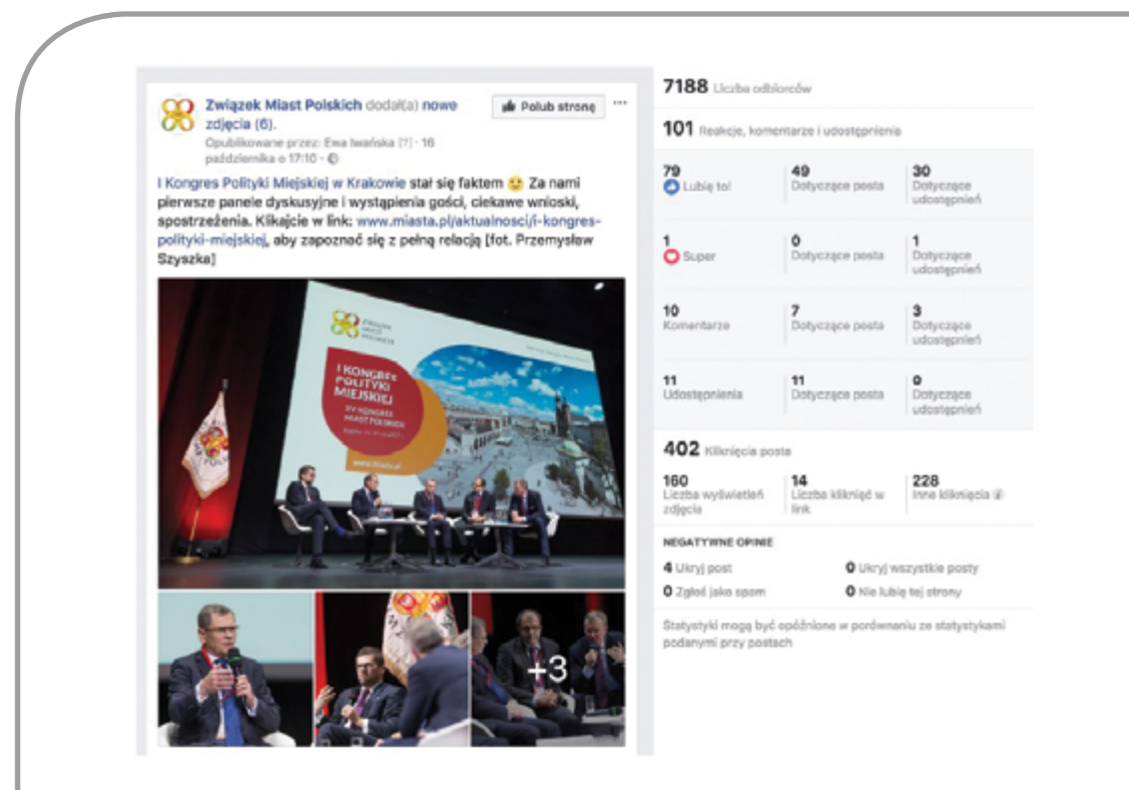

Średnia wartość open rate – **21,94%** (stosunek otwartych wiadomości do liczby wysłanych maili), CTR – średni **5,09%** (stosunek liczby unikalnych kliknięć do liczby wysłanych maili). W roku 2016 CTR wynosił 4,00%. Wartość tego wskaźnika jest bardzo wysoka (średnio w Polsce, w zależności od dziedziny, wskaźnik ten wynosi od 2 do 4%; tylko w jednej grupie – administracja publiczna – jest jeszcze wyższy).

Oficjalny profil ZMP na portalu Facebook

W 2017 roku profil Związku znacząco się rozwinął. Ponad czterotysięczna społeczność regularnie reaguje na publikowane treści, a profile miast oraz organizacji związanych z tematyką samorządową często odwołują się do Związku w swojej komunikacji na Facebooku.

Najpopularniejszym komunikatem (pod względem zasięgu organicznego) opublikowanym w ubiegłym roku był post z 16 października, przedstawiający fotorelację z pierwszego dnia I Kongresu Polityki Miejskiej w Krakowie. Wpis ten dotarł do 7.188 unikalnych użytkowników, wywołując 80 pozytywnych reakcji, 10 komentarzy oraz 11 udostępnień.

Efekty działań w 2017 r.:

Polubienia strony: 3928

Liczba fanów strony: 4307 (stan na 31.12.2017)

Liczba osób obserwujących stronę: 4352

Liczba opublikowanych postów: 308

Wyświetlenia postów: 926 874

Łączny zasięg postów: 536 702

Polubienia postów: 5421

Komentarze: 265

Udostępnienia: 1011

Dane dotyczące najważniejszych działań promocyjnych, prowadzonych na Facebooku, są dostępne na stronie internetowej Związku. Oprócz kampanii zasięgowej niezły zasięg uzyskały posty promowane, w tym dotyczący pozostawienia 1 % podatku w swoim mieście. Najpopularniejszy okazał się jednak nowy film promocyjny Związku, który obejrzało ponad 110.000 unikalnych odbiorców. Dobre wyniki uzyskano przy bardzo niskich nakładach.

Miesięcznik Samorząd Miejski

W 2017 roku zostało opublikowanych 11 elektronicznych edycji *Samorządu Miejskiego*. Obejmuje to około 176 stron o działalności Związku i wydarzeniach w miastach, ponad 140 artykułów oraz relacji z wydarzeń i statutowych spotkań Związku, 13 wywiadów z władzami miast. Miesięcznik dostępny jest na stronie Związku, a informacja o najnowszym wydaniu rozsyłana jest newsletterem.

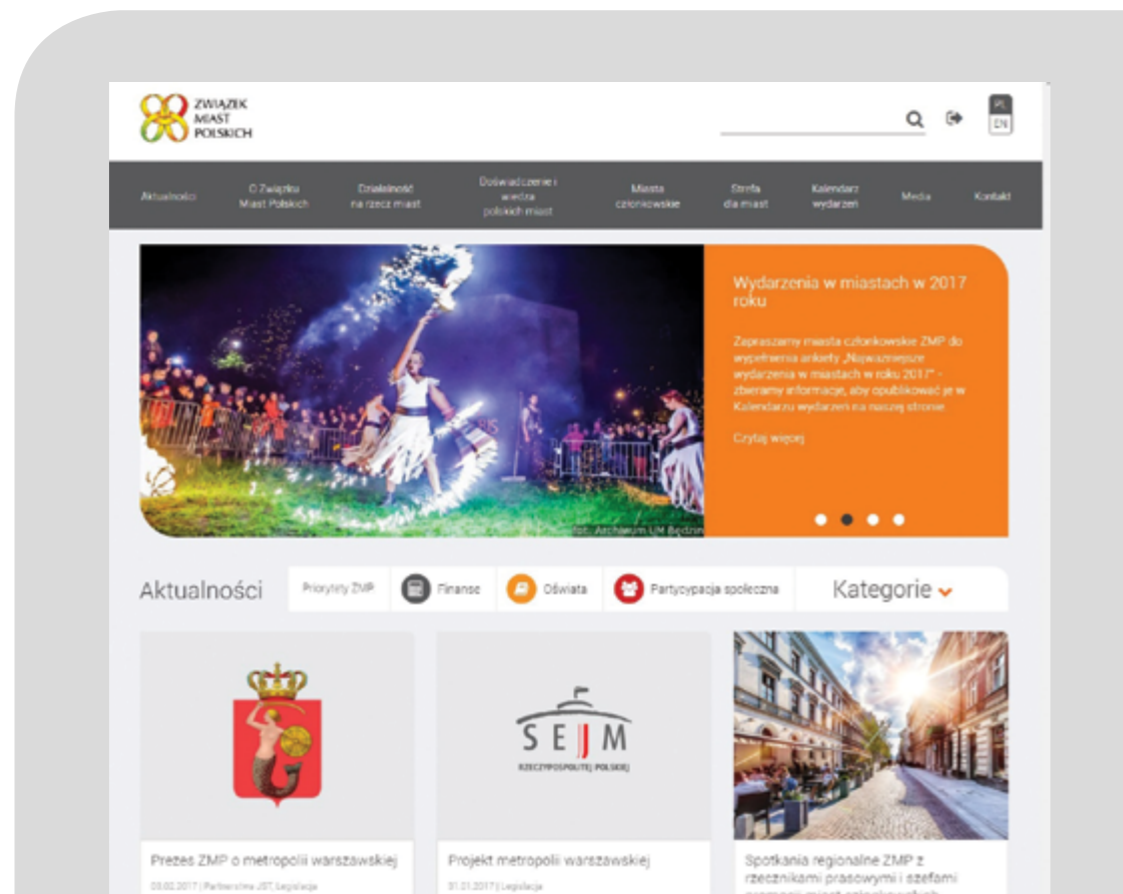

Oficjalny serwis internetowy Związku Miast Polskich

Koncentracja wszystkich informacji pochodzących ze Związku oraz z miast członkowskich następuje w jednym miejscu – na portalu samorządowym ZMP www.miasta.pl. Celem jest integracja i skupienie uwagi odbiorców oraz zbudowanie znaczącego, wartościowego nośnika informacji.

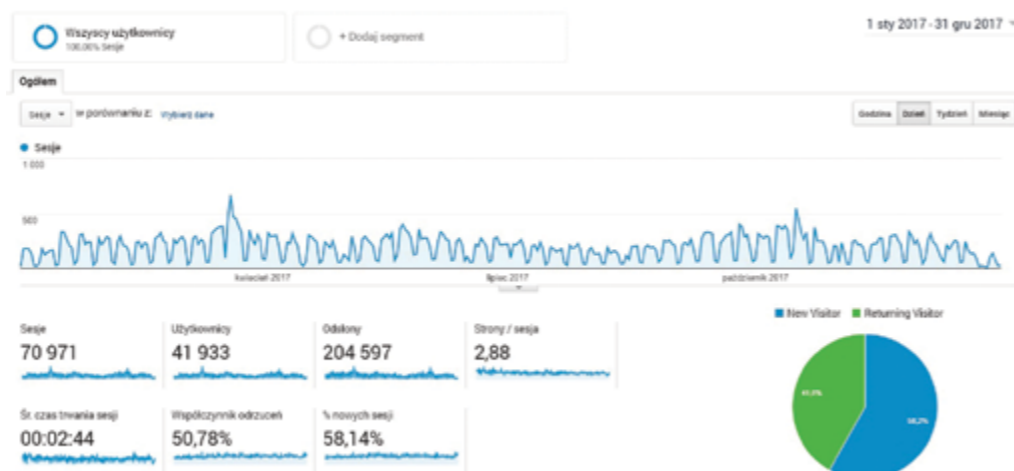
Na stronie znajduje się specjalna strefa dla miast, dostępna dla wszystkich użytkowników portalu, w której zamieszczane są wszystkie materiały wytwarzane przez Biuro Związku. Po zalogowaniu użytkownicy z miast otrzymują uprawnienia do opiniowania aktów legislacyjnych. Status takiego użytkownika posiada 25 osób. Użytkownicy mogą również zamieszczać aktualności na stronie oraz wydarzenia w kalendarzu ZMP. Status redaktora, który ma prawo zamieszczania informacji na portalu, posiada obecnie 18 osób. Miasta zostały poinformowane pisemnie o tych możliwościach współredagowania strony, jednak poziom udziału we współtworzeniu naszego serwisu jest niewysoki, choć niemal nie wymaga dodatkowych działań.

Na stronie ukazało się ok. 900 aktualności, w tym 561 newsów z miast, promujących ciekawe rozwiązania, innowacyjne działania lub informujące o wydarzeniach w miastach.

Statystyki strony:

W 2017 roku portal odwiedziło 41.933 użytkowników, generując 204.597 odsłon. Średni czas trwania sesji to 2 min. 44 s, a liczba odwiedzonych stron – 3. Nowi użytkownicy stanowią 58,2%, powracający 41,8%.

Strona stała się też **źródłem informacji** dla mediów samorządowych (samorząd.pap.pl, portal-samorządowy.pl), które często korzystają z informacji zamieszczanych przez Biuro Związku.

Miasta publikują

Synergia działań informacyjnych jest niezwykle istotna. Dlatego cieszymy się, że niektóre miasta członkowskie publikują treści nadsyłane ze Związku w swoich kanałach informacyjnych. Zasięg tych działań nie jest jednak zadowalający.

Film promocyjny Związku

Gdy ponad 300 miast aktywnie współpracuje, zabiera głos w ważnych sprawach i reprezentuje interesy mieszkańców przed władzą krajową, efekty widać bardzo wyraźnie. W 2017 r. powstał film promocyjny Związku i miast członkowskich o tym, jak samorzady zmieniają Polskę. Materiały do filmu udostępniło 65 miast.

Film dostępny w serwisie Youtube pod adresem: <https://youtu.be/IGifAbBra5U>

RELACJE Z MEDIAMI

W 2017 roku Związek utrzymywał intensywne relacje z mediami.

Konferencje prasowe i briefingi

Więszymi imprezami, takim jak np. Forum Samorządowe, Kongres Polityki Miejskiej w Krakowie czy obchody Dnia Samorządu Terytorialnego towarzyszyły briefingi lub konferencje prasowe. Regularnie na każde posiedzenie Zarządu ZMP były zapraszane media lokalne i regionalne, w tym miejscowe telewizje, które informowały społeczności lokalne o pracach Związku na rzecz miast i o problemach samorządów.

Rzecznik prasowy utrzymuje na bieżąco stały kontakt z grupą dziennikarzy, którzy piszą o sprawach samorządowych. Dzięki współpracy z dziennikarzami, wysyłanym informacjom prasowym i innym materiałom informacyjnym, udało się regularnie prezentować stanowiska Związku w ważnych dziennikach ogólnopolskich (*Rzeczpospolita*, *Dziennik Gazeta Prawna*, *Gazeta Wyborcza*), a także ogólnopolskich rozgłośniach radiowych i telewizyjnych. Szczególnie cenna jest współpraca i dyspozycyjność przedstawicieli miast, ekspertów oraz pełnomocnika Zarządu ds. legislacyjnych, przy komentowaniu kwestii legislacyjnych.

W 2017 roku zostały wysłane 22 informacje prasowe do dziennikarzy.

Materiały dotyczące najważniejszych zagadnień, np. przeciwdziałania negatywnemu wizerunkowi samorządów czy zmianom ordynacji wyborczej, były wysyłane na ponad 500 adresów mailowych prasy, radia i telewizji. Dzięki temu wiele informacji ukazało się nie tylko w mediach ogólnopolskich, ale również regionalnych i lokalnych, na licznych portalach internetowych i w mediach społecznościowych. To często zastruga dobrej współpracy Biura ZMP z rzecznikami prasowymi miast członkowskich ZMP.

Efekty działań w 2017 r.:

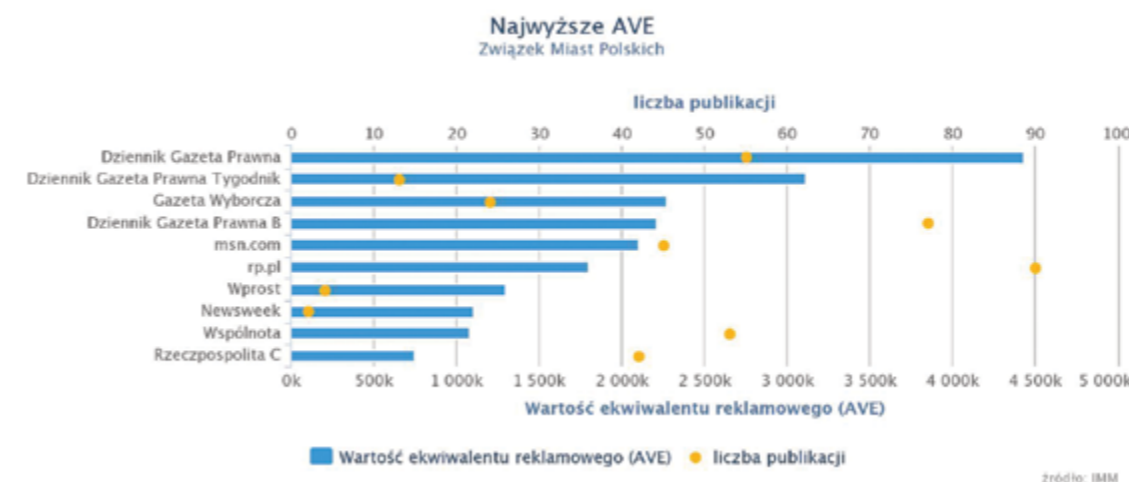
- ukazało się 8699 informacji o lub ze Związku Miast Polskich
- wartość ekwiwalentu reklamowego (AVE, bez telewizji) wyniosła 38.076.816 zł
- większość informacji o działaniach Związku ukazuje się w mediach ogólnopolskich (92,5%)
- nastąpił wzrost (o blisko połowę) publikacji o ZMP w mediach regionalnych (7,5%)

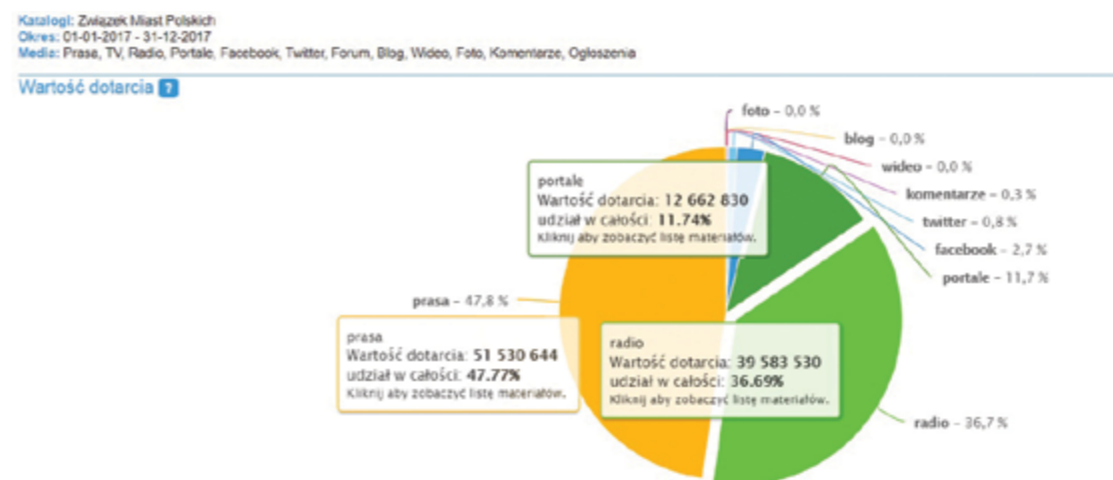
Wartość ekwiwalentu reklamowego (AVE; bez telewizji) wyniosła **38.076.816 zł**.

AVE to wskaźnik obrazujący nakłady, jakie należałoby ponieść na reklamę w określonych mediach i formatach.

Najwyższa wartość ekwiwalentu reklamowego kształtowała się następująco:

Wartość dotarcia przekazu (także bez telewizji) kształtowała się w ubiegłym roku następująco:

Wskaźnik przedstawia informację o potencjalnej liczbie odbiorców danego przekazu.

Współpraca z portalem Wirtualna Polska i WP Money.pl

W ramach współpracy opublikowaliśmy: 14 artykułów problemowych o samorządach i miastach członkowskich ZMP, sondę na temat segregacji odpadów, quiz przedstawiający pozytywne zmiany, jakie zaszły w polskich miastach oraz film promocyjny ZMP. W publikacjach zostały przedstawione doświadczenia miast, ciekawe i innowacyjne wdrożenia rozwiązań oraz problemy, z którymi mierzą się samorządy. Artykuły zostały zamieszczone w osobnej sekcji ZMP na stronie WP Money.pl: <http://www.money.pl/zwiazek-miast-polskich/>. Wszystkie publikacje były promowane na głównej stronie portalu WP i Money.pl. Świadczenia były płatne, finansowane z budżetu ZMP.

Efekty działań (WP):

- Oglądalność treści przekroczyła zakładaną gwarancję o 90.359 unikalnych użytkowników. Liczba odsłon wszystkich treści wyniosła aż 319.908
- Film o ZMP cieszył się ogromnym zainteresowaniem – użytkownicy obejrżeli go 298.394 razy

Współpraca z dziennikiem Rzeczpospolita

W 2017 roku zrealizowano 4 debaty redakcyjne dotyczące aktualnych spraw związanych z samorządem miejskim. Debaty zostały zrelacjonowane w dzienniku. Świadczenia były płatne, finansowane z budżetu ZMP.

I debata odbyła się w czerwcu i dotyczyła obszaru metropolitalnego Warszawy. Dyskutowano o kierunkach rozwiązań, ułatwiających współpracę samorządów i społeczności lokalnych tego obszaru dla jego zrównoważonego rozwoju. Przedstawiono także pozytywne doświadczenia metropolii górnośląsko-załębiowskiej oraz oczekiwania obszaru metropolitalnego Trójmiasta.

Debata była promowana na Facebooku (płatny post promowany, który dotarł do 48.564 osób)

Debata
w Rzeczpospolitej,
Warszawa.

fot. Robert Gardziński

II debata, dotycząca polityki kulturalnej miast, odbyła się podczas Samorządowego Forum Kultury w Elblągu.

III debata miała miejsce podczas Kongresu Miast Polskich w Krakowie i dotyczyła roli miast w rozwoju kraju. Debatę poprowadził redaktor naczelny dziennika, Bogusław Chrabota.

Krakowskie spotkanie miast stanowiło jednocześnie I Kongres Polityki Miejskiej, który był w całości obsługiwany medialnie przez *Rzeczpospolitą*. 27 i 29 września w dzienniku opublikowane zostały reklamy zapowiadające Kongres, a w pierwszym dniu Kongresu tj. 16 października ukazało się specjalne wydanie *Życia Regionów*, w całości poświęcone 100. rocznicy utworzenia Związku oraz miastom członkowskim (dodatek dostępny na www.miasta.pl w dziale Media).

IV debata odbyła się przy okazji ogłoszenia wyników Rankingu Samorządów *Rzeczpospolitej* 2017 w Jarocinie i dotyczyła możliwości rozwoju polskich miast.

Współpraca obejmuje także w coraz większym stopniu uwzględnianie problematyki miejskiej w stałym dodatku do dziennika, zatytułowanym **Życie regionów**.

Współpraca z dziennikiem Fakt

Biuro Związku na wniosek Zarządu rozpoczęło współpracę z dziennikiem Fakt i podjęło próbę dotarcia do z przekazem do jego czytelników. 23 maja 2017 r. odbyła się debata redakcyjna „Samorząd – dlaczego go potrzebujemy?“, w której wzięli udział prezydenci i burmistrzowie - przedstawiciele ZMP, radny, działacze organizacji pozarządowych i ruchów miejskich. Pełny zapis debaty ukazał się w drukowanej wersji dziennika 31 maja 2017 r. oraz w serwisie Fakt24.pl. W ostatnim kwartale roku zostały opublikowane 2 artykuły problemowe, związane ze zmianami w ordynacji wyborczej, zarówno w wersji drukowanej jak i w serwisie Fakt24.pl. Świadczenia były płatne, finansowane z budżetu ZMP. W roku 2018 opublikowanych zostanie jeszcze 9 artykułów o miastach w dzienniku i w serwisie on-line.

omówione dalsze działania organizacji samorządowych w ich obronie. Przyjęto „Apel przedstawicieli środowisk samorządowych w obronie samorządności terytorialnej w Polsce” oraz podpisano wypracowaną wspólnie **Kartę Samorządności**. ZMP i pozostałe organizacje samorządowe zachęcały do przyjmowania *Karty Samorządności* w miastach, powiatach i województwach. Powołano Samorządowy Komitet Protestacyjny, który zawiesił działalność po uzyskaniu zapewnienia o rezygnacji z wprowadzenia limitu liczby kadencji wstecz.

Do końca czerwca ub. r. 270 gmin, 59 miast członkowskich ZMP, 24 powiaty i 4 województwa przyjęły *Kartę Samorządności* lub wyraziły sprzeciw wobec zapowiadanych zmian prawa samorządowego w Polsce.

25 maja Biuro ZMP zorganizowało konferencję prasową związaną z Dniem Samorządu Terytorialnego. W konferencji uczestniczyli przedstawiciele pozostałych korporacji samorządowych.

Biuro Związku wspierało informacyjnie spotkania i fora samorządowe, organizowane w tym okresie w różnych miastach.

Efekty działań medialnych w okresie od 1 marca do 31 maja 2017 r.:

- znaczny wzrost liczby publikacji w mediach ogólnopolskich, regionalnych i lokalnych
- 2 886 publikacji
- 35 977 526 – potencjalna liczba odbiorców komunikatów ZMP

Działania związane z poselskim projektem ustawy w sprawie metropolii warszawskiej

Publikacje stanowisk Związku i miast sprzeciwiających się projektowi ustawy na stronie internetowej Związku oraz na Facebooku. Stały kontakt z mediami.

Po wycofaniu projektu ustawy o ustroju miasta stołecznego Warszawy Biuro Związku zaproponowało dziennikowi Rzeczpospolita inaugurację cyklu debat „W Rzeczpospolitej o Rzeczpospolitej” debatą o Warszawie i innych metropoliach. Dotyczyła ona kierunków rozwiązań legislacyjnych, ułatwiających współpracę samorządów i społeczności lokalnych tych obszarów dla ich zrównoważonego rozwoju.

Reforma oświaty

W 2017 roku skutki reformy edukacji była tematem, którym szczególnie interesowały się media, dlatego zabieraliśmy głos, także ekspercki, w wielu artykułach na ten temat oraz informacjach radiowych. Mocnym akcentem było wystąpienie Karola Rajewskiego, burmistrza Błaszek podczas Zgromadzenia Ogólnego ZMP, które zostało nagłośnione w mediach tradycyjnych i społecznościowych. Znalazło one też swój wyraz w programie „Czarno na białym” w TVN24 - Burmistrz kontra reforma.

We wrześniu przygotowaliśmy wstępną Informację o kosztach wprowadzania reformy oświaty oraz ankietę skierowaną do miast na ten temat, aby zdobyć szczegółowe dane, o które często pytali dziennikarze. Zabieraliśmy stanowiska w sprawie Karty Nauczyciela, finansowania zadań oświatowych czy gabinetów medycyny szkolnej, o których informowaliśmy media.

Efektom tych działań były m.in.: publikacja artykułu we *Wprost*, *Dzienniku Gazeta Prawna* oraz kilka informacji na temat reformy oświaty w Radiu ZET.

DZIAŁANIA ZWIĄZKU W OBRONIE DECENTRALIZACJI - AKTYWNOŚCI MEDIALNE

Ustawowym obowiązkiem Związku jest wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz obrona wspólnych interesów. Związek sprzeciwiał się niekorzystnym zmianom ustrojowym, które oznaczają ograniczenie demokracji i praw obywateli do decydowania o swoich sprawach.

Forum samorządowe

16 marca 2017 r. ZMP wspólnie z ZGW RP zorganizował Forum Samorządowe. Ponad półtora tysiąca samorządowców z całej Polski, zaniepokojonych ograniczaniem podstawowych praw obywatelskich i postępującą centralizacją państwa, spotkało się w Warszawie. Podczas Forum odbyła się otwarta debata w obronie konstytucyjnych zasad samorządności oraz zostały

Weto w sprawie RIO

12 lipca 2017 r. Prezydent RP odmówił podpisania nowelizacji ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i przekazał ją Sejmowi do ponownego rozpatrzenia. Rzecznik Prezydenta powiedział PAP, że „Prezydent wsłuchał się w głosy samorządowców, w szczególności organizacji reprezentujących różne szczeble samorządu terytorialnego w Polsce, które zwracają uwagę na to, że ustawa dawałaby władzy centralnej możliwość zbyt ingerencji w działania samorządu terytorialnego”.

Wcześniej, 26 czerwca Prezes ZMP, Zygmunt Frankiewicz zwrócił się do Prezydenta RP o skierowanie ustawy do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o zbadanie jej zgodności z Konstytucją.

Dzięki informacjom, które dostarczaliśmy mediom na temat podjętych działań i stanowiska ZMP w tej sprawie, nasz głos wybrzmiał w licznych publikacjach medialnych, m.in. w *Gazecie Wyborczej*, *Dzienniku Gazeta Prawna* i w programie Wydarzenia (POLSAT).

Projekt ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych.

W tej sprawie podejmowaliśmy liczne działania medialne:

- publikacje na stronie internetowej Związku i na Facebooku,
- informacja prasowa z komunikatem Związek przeciwko ograniczaniu wpływu obywateli została wysłana do 450 dziennikarzy i redakcji mediów samorządowych i mediów ogólnopolskich,
- 2 wywiady w dzienniku *Fakt* z wypowiedziami prezydentów Z. Frankiewicza i W. Tyszkiewicza,
- publikacja artykułu na portalu Wirtualna Polska,
- Prezes Zygmunt Frankiewicz był gościem w programie Kamila Durczoka pt. Durczokracja.

Obywatelskie wysłuchanie publiczne

Wraz z Pracownią Badań i Innowacji Społecznych *Stocznia* oraz innymi partnerami samorządowymi, naukowymi i społecznymi Związek zorganizował 9 grudnia obywatelskie wysłuchanie publiczne. Głos zabrało ponad 40 osób, a wśród nich przedstawiciele instytucji, eksperci i osoby prywatne. Łącznie w wysłuchaniu wzięło udział ponad 170 osób. Ponad 15 tysięcy oglądało transmisję *on-line* (dostępną na kanale Youtube, Facebooku oraz w portalach *wirtualnapolska.pl* i *gazeta.pl*).

W efekcie działań medialnych, prowadzonych w tym czasie ukazały się liczne publikacje, m.in. artykuły w *Dzienniku Gazeta Prawna* i w *Gazecie Wyborczej*, audycje w TOK FM i w Polskim Radio (w Trójce i Jedynce), artykuł na portalu *onet.pl*.

Zamiast podsumowania

Z **900** newsów opublikowanych na stronie internetowej Związku w 2017 r., tylko 72 dotyczyły obrony samorządności. Obecność Związku w mediach była jednak najbardziej widoczna w okresach, w których Związek prowadził intensywne działania w tym zakresie.

Efekty działań medialnych w okresie od końca września do końca grudnia 2017 r:

- W ostatnim kwartale roku wyraźnie zwiększyła się ekspozycja Związku w mediach. Wynikało to ze wzmożonych działań komunikacyjnych w obronie decentralizacji, a w październiku także w związku z Kongresem Miast Polskich.
- W dniach 11-17 grudnia odnotowany został bardzo wyraźny wzrost interakcji w socjal media – 9 715 interakcji dotyczących hasła Związek Miast Polskich. Było to związane z szeroko komentowanym projektem ustawy dot. ordynacji wyborczej.
- W ostatnim kwartale odnotowany został bardzo wyraźny wzrost materiałów informacyjnych o ZMP w radiu, które dotarło do 19 mln. 622 tys. odbiorców, co stanowiło 50% dotarcia do odbiorców spośród wszystkich innych mediów.

KAMPANIA EDUKACYJNO-INFORMACYJNA wzmacniająca wizerunek samorządu – działania przygotowawcze

Zgodnie z założeniami „Strategii budowania relacji ZMP” i w odniesieniu do ustaleń poczynionych podczas posiedzeń Zgromadzenia Ogólnego ZMP w Serocku i Warszawie, Biuro Związku podjęło działania angażujące miasta w ogólnopolską kampanię edukacyjno-informacyjną, która wpłynie pozytywnie i wzmocni wizerunek polskiego samorządu.

- 6 kwietnia 2017 r., przygotowując się do wysłania zapytania ofertowego na przygotowanie koncepcji, scenariusza i realizację spotów informacyjno-edukacyjnych o samorządzie terytorialnym, Biuro Związku zwróciło się z prośbą do agencji reklamowych o szacunkową wycenę usługi. Biuro otrzymało 5 wycen na kwoty od 40 tys. zł netto do 970 tys. zł netto.
- 28 kwietnia 2017 r. Biuro skierowało pismo Prezesa do miast, w którym prosił o rozważanie możliwości partycypacji w kosztach kampanii, które pozwoliłyby na emisję spotów w telewizji i Internecie, prosząc o wyrażenie wstępnej deklaracji.
- 9 maja 2017 r. odbyło się spotkanie Zespołu roboczego ds. promocji ZMP, w skład którego weszli chętni przedstawiciele miast, tj. Dorota Zbińkowska, Anna Aleksandrak, Bartłomiej Rajchert, Jan Kazimierz Czubak, Filip Przedpełski, Andrzej Porawski, Joanna Nowaczyk.
- 19 czerwca 2017 r. Biuro skierowało pismo Prezesa do miast, przekazując wstępne założenia kampanii o samorządzie terytorialnym. Poproszono również miasta członkowskie o wypełnienie ankiety dotyczącej chęci udziału w kosztach kampanii wraz z zaznaczeniem preferowanej formy wniesienia opłaty (pomoc dla Związku w trybie art. 10 ust. 2 usg, wspólne zamówienie publiczne na kampanię medialną, jednorazowe zwiększenie składki o około 25% w roku 2018). Przesłane zostało również podsumowanie z działań Związku za pierwsze półrocze oraz zaproszenie wraz z instrukcją dla Biur Promocji do współtworzenia portalu *www.miasta.pl* poprzez zamieszczanie treści w serwisie. Rezultat ankiety: 77 miast ZA partycypacją w kampanii, 30 PRZECIWIW (2 miasta – pomoc dla Związku, 6 - wspólne zamówienie, 69 - zwiększenie składki członkowskiej w 2018 r.). W międzyczasie uzyskano opinię prawną ws. różnych form sfinansowania kampanii.
- 16 listopada 2017 r. zostało wysłane zapytanie ofertowe na przygotowanie koncepcji i realizację zintegrowanej kampanii edukacyjno-informacyjnej o samorządzie terytorialnym. Otrzymano 1 ofertę od Grupy Eskadra. Zapytanie ofertowe zakończyło się bez wyboru wykonawcy.
- 8 grudnia 2017 r. w Warszawie odbyło się spotkanie ZMP z szefami Biur Promocji (Warszawa, Kraków, Łódź, Tychy, Gliwice Ełk) celem wypracowania dalszej drogi postępowania w zakresie kampanii. Ustalono, że należy ponownie wysłać zapytanie ofertowe do 5 agencji reklamowych i podjąć z nimi dialog w trybie negocjacji. Ustalono, że dalsze działania i rozmowy z agencjami uzależnione będą od przyjęcia uchwały przez ZO w sprawie dodatkowej opłaty członkowskiej i od ostatecznej sumy opłat wniesionych przez miasta.
- 15 grudnia 2017 r. Zgromadzenie Ogólne w Warszawie przyjęło uchwałę o dobrowolnej opłacie w 2018 roku z przeznaczeniem na kampanię edukacyjno-informacyjną. Ze wstępnej deklaracji miast wynika, że 66 miast przystąpi do kampanii, 11 - nie, a 7 - nie wie. Daje to wstępny budżet na poziomie 600 tys. zł brutto.
- 23 stycznia 2018 r. wysłano zapytanie ofertowe na przygotowanie koncepcji i realizację zintegrowanej kampanii edukacyjnej o samorządzie terytorialnym. Propozycje ofert Biuro otrzyma 19 lutego 2018 r., następnie podjęty zostanie dialog z oferentami (z udziałem przedstawicieli miast), a 1-2 marca (ZO ZMP w Żywcu) zostanie delegatom miast przedstawiona propozycja.

Początek kampanii jest przewidziany na wiosnę 2018 roku.